

IZEJAJA VSAKI DAN

Indi ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamlni števi se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števi po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira.

NAROČNINA NA NEDELJSKO IZDAJE „EDINOSTI“ stane: celotno K 3.20, pol leta K 1.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFANO GODINA**. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo Edinost

vabi na REDNI

občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 2. januv. 1910

ob 10. uri predpoludne

v Sokolovi dvorani v „N. domu“.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo pregledovalcev računov.
5. Volitev novega odbora.
6. Slučajnosti.

ODBOR

POLITIČ. DRUŠTVA EDINOST.

Goriški deželni zbor.

V Gorici 16. dec. 1909.

x Družni zbor nastopi te dni običajne božične počitnice, ako ga vlada prej ne razpusti, za kar ima baron Bienenst bajne že v žepu pripravljene cesarjeve patent.

V tem času se sličejo razni deželni zbori na kratko zasedanje, da rešijo deželne proračune oziroma provizorije.

Govori se, da bo med temi sklicani tudi naš goriški deželni zbor, in sicer dne 28. decembra.

Imenovanje dr. Pajerja deželnim glavarjem do dnešne še ni izvršeno, da si vemo, da se je o tem pretresovalo v ministerskem svetu že prve dni decembra.

O vzrokih, ki so nameravane imenovanje deželnega glavarja zavlekli, ni prišlo v javnost ničesar pozitivnega; izra kulisa pa smo doznali, da so Pajerju mešali štrono na Dunaju furlanski poslanci.

Le-ti so se sklicovali na klerikalno večino v goriškem deželnem zboru, in so delali na to, naj bi bil imenovan deželni glavarjem mož iz te večine!

Laški liberalni klub, ki je med tem doznal za prizadevanja furlanskih poslancev, se je nemudoma sestel v posvetovanje, in je dvakrat odposlal na Dunaj posebno deputacijo, ki je v klubovem imenu zagrozila ministerskemu predsedniku z brezobzirno obstrukcijo v deželnem zboru za slučaj, da vlada ne imenuje dr. Pajerja deželnim glavarjem.

Imenovana deputacija je na Dunaju hkrati zatrjevala, da o zasnovanju klerikalne večine ne more biti govora; z ozirom na to, da ima dr. Pajer za seboj slovensko ljudsko stranko.

To je vzrok, da je vlada odložila imenovanje in da pade odločitev bržkone zednji trenutek.

Da pa bo imenovan navsezadnje le dr. Pajer, na tem ni skoro nikakega dvoma.

V tem našem mnenju nas potrjuje neovržno deistvo, da je voditelj slov. ljudske stranke dr. Anton Gregorčič a priori izključil vsako sodelovanje z furlansko katoliško stranko!

Vse kaže torej na to, da ne pride do zasnove takozvanega klerikalnega bloka in da postane dr. Pajer deželni glavar. Žnjim pa ostane v deželni hiši stari za Slovence naravnost nevzdržljiv zistem.

Stremenje po zasnovanju klerikalne večine je podpiral z vso gorečnostjo tudi nadškof goriški, ki je črpal iz minolih volilnih rezultatov v Furlaniji spoznanje, da bi se s klerikalnim blokom utegnil postaviti trden jez proti prodirajočemu liberalizmu v laškem delu dežele.

Nadškofa in kneza je vodil katoliški princip, ko je skušal strniti vse klerikalne sile v kompaktno celoto; in čut dolednosti mu je narekoval stremenje, da bi pospeševal katoliško misel ne samo v slovenskem, temveč tudi in istotako v laškem delu dežele.

Radi tega je pozval vso duhovščino, slovensko, kakor italijansko, naj se izreče za ali proti združitvi katoliških poslancev.

In duhovščina se je skoro enoglasno izjavila za imenovanje združitev. Kljub temu pa je — kakor smo že omenili — skoro gotovo, da do klerikalnega bloka ne pride, ker so se vsi prizadevanja razbila ob trmoglavosti voditelja slov. ljudske stranke, ki se brani stika z furlansko stranko na vse možne načine.

Dr. Gregorčič si mora biti svet odgovornosti, ki si jo nalaga s tem, da odhaja kooperacijo slovenskih strank s katoliškimi furlanskimi poslanci, dočim se raje druži z laškimi brezci in renegati.

Odgovornost je tem večja, ker jo je dolžan na dve strani: katoličanstvu in nič manj slovenski narodni stvari.

Kar se tiče prvega, naj obratuna z nadškofom in knezom; kar se tiče drugega, ima besedo slovenski narod na Goriškem, katerega dr. Gregorčič zastopa.

Kajti, odkrito rečeno: od furlanskih poslancev pričakujemo Slovenci več pravičnosti v narodnem in gospodarskem cenzu, nego od zastopnikov strupenih laških šovinistov!

Ne motimo se, če rečemo, da bi sodelovanje z furlanskimi poslanci povzročilo premebo absolutističnega in nam Slovincem nad vse krivičnega sistema, ki nas duši.

Kaki so potemtakem razlogi, ki so priveli dr. Gregorčiča na tako riskantno stališče, ki ga veže na takega strupenega sovražnika Slovencev, kakoršen je dr. Pajer??!

Osebnost mržnja in strankarsko sovraštvo, ki — žal — tako lepo cvete med Slovenci, se nam ne vidi zadosten razlog, ki naj bi v tako resnih momentih dajal tako smer Gregorčičevi politiki; zato pa si ubijamo zaman

glavo, in zaman iščemo tehničnih razlogov dr. Gregorčičevemu postopanju. Kakor edina možnost nam preostaja samo še ena: o dr. Gregorčiču namreč vemo, da ni novinec v politiki in mu niti ne moremo odrekati diplomatičnega talenta. Zato je možno, da je dr. Pajerja, takrat, ko je le-temu grozila pošast klerikalnega bloka, postavil pred avt — avt, in mu je Pajer obljubil izredne in dalekosežne koncesije v korist Slovincem v gospodarskem in narodnem pogledu kakor plačilo za to, da slov. ljudska stranka ne vstopi v klerikalni blok.

Mi vidimo samo še to možnost, ki ni bila ravno tako neizvedljiva. Saj polčjaz Pajerjev je bil tako obupen, da se je dal ime-

nično izkoriščati. V takem stanju ni še izključeno, — da si je le malo verjetno — da je dr. Gregorčič dosegel Slovincem kakše kompenzacije, ki nekako odtehtajo sicer odlojen stik s Pajerjevo stranko.

Če bi to bilo, in če bi bile dane vse garancije za izpolnitev takih izrednih kompenzacij, nam na korist, no, tedaj bi mi proti ponesrečenju klerikalnega bloka ne imeli toliko prigovarjati.

Bližnja prihodnost osvetli ves položaj. Takrat se pokaže: ali da je bil dr. Gregorčič spretan diplomat, ali da je hotoma zaigral katoliške in narodne interese.

Friedjungov proces

Senzacionalne izjave Spalajkovića. — Blamaža Friedjunga popolna. — Avizirani apel na velesile. — Čuden trgovec s perutnino.

Nič niso pomagale grožnje z sretacijami! Srbi so vseeno prišli na Dunaj, da pričajo in dokažejo, kakih sredstev se poslužujejo izvesti „vodilni krogi“ proti Jugoslovanom. Nastop srbskega sekojskega načelnika v ministrstvu zunanjih stvari v Belemgradu, Spalajkovića je bil dostojanstven, tako, da je moral imponirati tudi nasprotniku. Njegovo zatrjevanje, da je prišel zato, da bi pospešil dobro razmerje med Avstro-Ogrsko in Srbijo, zveni kakor fina ironija prečiganega diplomata. V naš navaden jezik prevedena, bi se glasila Spalajkovića izjava: Prišel sem na Dunaj, da blamiram pred vso Evropo izveste avstrijske diplomate, da dokažem, da so ti diplomate ali zlobni ali neumni, ali pa — oboje. Naravnost krasto pa je zaključil: Ako ne verujete meni, ako ne operete vi madoža z moje domovine in hrvaško-srbske konicije, opere ga — Evropa! Vi gospodje porotniki, odločite, ali naj ostane to vprašanje le vprašanje, ki se tiče samo Srbije in Avstro-Ogrske, ali pa postane evropsko vprašanje!

Iz večerjane izjave Spalajkovića so morali pač razvideti gospodje Achenthal in družba, da je za njih igra izgubljena in da morajo iziti iz te sfere, v katero so zašli zbog svoje brezmejnje — ali naj redemo lahkomiselnosti ali zlobnosti? — konečno le nesmrtno blamirali.

A tudi gospod dr. Friedjung igra zelo žalostno ulogo. Njegov glas, kakor glas učenjaka in historika je šel „tut“. To bo končni uspeh kampanje, ki jej je bil namen, da bi razgnala hrvaško-srbsko konicijo! — Prof. Masaryk je govoril v svojem pričevanju o mrličih, ki izidejo iz tega procesa. Danes ni nikakega dvoma več: ti mrličji ne bodo v vrstah konicije, ki izide iz procesa močnejše, nego je bila kdaj poprej. Na bojišču pa obide Friedjung, obide Rauch in morda še kdo drugi — posebno pa obide krvavo ranjen na tleh v areni stari, zagriženi in bornirani slavofobski zistem avstrijske diplomacije!

Hoteli so sejeti veter, ki naj bi pustošil jugoslovanske livade, a želi bodo vihar, ki

odnese daleč proč ves ugled Friedjungov in nih, ki so ga toli lahkomiselnosti poslali v ta boj.

Včerajšnja razprava.

DUNAJ 18. Branitelj dr. Benedikt je predložil one številke „Slovenskega juga“, ki obsegajo pozive na sveto vojno proti Avstriji, in pa neki drugi srbski list, v katerem je rečeno, da Srbija napravi kmalo konec z Avstrijo, ker iz Avstro-Ogrske same prihaja mnogo obljub, da bodo sami Slovani monarhije pomagali Srbiji.

Dr. Friedjung je izjavil, da je dobil dve uradni in tri neuradni poročila o naslovu dijaka Stefanovića, tajnika „Slov. juga“, ki je sestavil omenjene spise.

Nastala je živahna razprava o osebnosti tega Stefanovića.

Odvetnik dr. Harpner je predložil neko brzojavko „Otačbine“ v kateri uredništvo tega lista najodločnejše oporeka, da bi bilo prejelo 2000 kren od „Slov. juga“.

Na to je bil zašlišan srbski sekojski načelnik Spalajković, ki je govoril srbski.

Zaslišavanje Spalajkovića.

Zakaj se je oglasil kakor prič??!

Spalajković je rekel, da prevzema popolna odgovornost za vsako svojo besedo ne le pred sodnijo, marveč tudi pred javnim mnenjem. Predstavil se je sodnji pred vsem radi spoštovanja pred sodnim dvorom in da bi napravil, uslogo pravici. Ob enem pa se je predstavljal da bi pospeševal dobro razmerje med Avstro-Ogrsko in Srbijo, kar smatra to za svojo dolžnost. Zato je bil globoko užaljen, ko je videl, da so te razmere ogrožene zbog izmišljenih poročil. Isti razlogi so ga napotili že pred devetimi meseci, da je predlagal častno sednjo, kar pa žalibog ni bilo vsprejeto.

Tudi le površen pogled v spise zadošča za prepričanje, da je vse ono, kar je v spisih, le ena velika mistifikacija in da ne gre za drugo, nego za celo vrsto ponarejenih spisov, a pomočjo katerih je bilo možno osumiti srbsko vlado, „Slo-

če je vsota majhna. Drugače pa jo kruperji gotovo opazijo ali pa še prej kak igralec. Če vsota ni velika, tedaj pravi lastnik noče nadaljevati prepira, boječ se škandala in odhaja. Ako se pa posreči tatu vjeti, ga precej sramotno odvajajo.

Babica je gledala vse to od daleč zvedavo in radovedno. Zelo ji je ugajalo, da tatove odvajajo v zapor. Igra v „trente et quarante“ ni vzbudila njene radovednosti, bolj ji je bila po godu ruletka in to, da se vrtil kroglica. Slednjič je hotela videti igro od blizu. Ne pojmm, kako se je zgodilo, da so ji lakaji in nekateri okoli stikajoči agenti (veči del Poljački, ki so vse zaigrali in ki ponujajo svojo uslužnost vsem srečnim igralcem in vsem inozemcem) takoj našli in naredili prostor negledé na vso gnječo prav sredi mize poleg glavnega kruperja in pripeljali tja naslonjač. Množica gledalcev, ki ne igrajo, a samo od strani opazujejo igro (večidel Angleži z družinami), se je hipoma zgnetla okoli njene mize, da bi čez igralce videli babico. Množica lornjetov se je obrnila na to stran. Kruperjem so se vzbudile nade, ker je ta ekscentrična igralka res obljubljala nekaj posebnega. Saj je bilo to, da petinsedemdesetletna ženska brez nog želi igrati, izreden dogodek. Prerinil sem se tudi jaz do mize in si napravil prostor ob babičini strani. Potapčim in Marfa sta ostala nekeje med občinstvom in tudi general, Pavlina, des Grioux in m—lle Blanche so se pomešali med poslušalce.

(Pride še.)

PODLISTEK.

34

IGRALEC.

ROMAN. - IZ SPOMINOV MLADENIČA.

Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K.

Do vokzala je bilo pol yerste. Pot je vodila po kostanjevem drevoredu do nabrežja; okroživši ga smo došli naravnost v vokzal. General se je malce pomiril, ker je bil naš pohod, dasi precej ekscentričen, zelo dostojen, da primeren. Tudi ni bilo nič čudnega, da je prišel v toplice bolehen in slaboten človek brez nog. Toda jasno je bilo, da se general boji vokzala. Kaj je treba iti bolnici brez nog in celo stari k ruletki? Pavlina in m—lle Blanche sta šli ob strani vsporedno s premikajočim se naslonjačem. M—lle Blanche se je smejala, bila skromno vesela in se zelo ljubeznjivo vedla napram babici, da jo je ta naposled še pohvalila. Medtem pa je morala odgovorjati Pavlina neprestano na nešteta vprašanja na primer: „Kdo je to, ki je šel mimo? Kdo je ta, ki se je mimo peljala? Ali je mesto veliko? Da-li letajo tu orli? Kakšna drevesa so to? Kako se imenujejo te gore? Je-li vrt velik? Kakšna je ta smešna streha?“ M. Astlej je šel vstric mene in mi šepnil, da pričakuje jutro marsičesa. Potapčim in Marfa

sta šla tik za naslonjačem, on v svojem fraku in belem ovratniku, a s klobukom na glavi, ona štiridesetletno, rdeče, že osivelo dekle — v avbici, v katunasti obleki in škripajočih čevljih iz kozlovske kože. Babica se je pogosto obračala k njima in ju ogovarjala. Des Grioux je govoril prepričevalno in vspešno najbrže generala; očitno mu je nekaj svetel. Toda babica je že prej izustila usodno frazo: denarja ti pa ne dam! Morda se je zdelo des Griouxu to obvestilo neverjetno, toda general je poznal tetko. Opazil sem, da sta si m—lle Blanche in des Grioux neprestano dajala znamenja. Kneza in Nemcapotvalca sem zagledal na skrajnem koncu drevoreda. Zaostala sta in se nekam oddaljila.

V vokzal smo dospeli triumfalno. Vratar in lakaji so pokazali tisto spoštljivost kakor hotelsko služabništvo. Babica se je dala nesti najprej po vseh sobah. Marsikaj je pohvalila, napravil ostalemu pa je ostala ravnodušna; o vsem pa je poizvedovala. Slednjič smo dospeli do igralnih prostorov. Lakaj, ki je stal pri zaprtih vratih na straži, jih je kakor omamljen hipoma odprl na stežaj.

Pojav babičin pri ruletki je napravil globok utis na občinstvo. Pri ruletnih mizah in na drugem koncu sobe, kjer je stala miza s trente et quarante, se je gnetlo 150—200 igralcev v nekoliko vrstah. Oni, ki se jim je posrečilo preriniti se do mize, so po stari navadi stali trdno in niso zapustili prostora, dokler niso vse zaigrali; kajti samo stati, gledati in za-

stonj zavzemati igralni prostor, ni dovoljeno. Dasi so pri mizi stoli, malokateri igralec sedi, posebno kadar je velih naval, ker stojé si je možno napraviti prostor, in — bolj udobno staviti. Druga in tretja vrsta sta se drenjali za prvo, čakajoč in gledajoč, kdaj pride vrsta na nju; toda v nestrpnosti so stegovali čez prve roke, da bi postavili svojo stavo. Celo iz tretje vrste je kdo prav mojstersko postavil; zato pa ni minolo pet ali deset minut, da ne bi nastalo pri mizi kako nesporazumljenje radi dvomljivih stav. Redarstvo vokzala je še dokaj dobro. Gnječji se seveda ni možno ogniti, nasprotno, navala občinstva se veselé, ker je to dobičkanosno. Osem kruperjev sedi za mizo ter gleda pazno in pozorno na stave; oni tudi izplačujejo in razsojajo pri nastalih sporih. V skrajnih slučajih zavejo redarje in stvar je hipoma končana. Redarji se nahajajo kar v sobah v civilni obleki, pomešani med gledalci, da jih ni možno spoznati. Posebno pazijo na tatove in druge take mojstre, ki jih je pri ruletki nenavadno mnogo, ker tu najlažje izvršujejo svoj posel. Saj morajo povsod drugod krasti iz žepov in izpod ključev, kar se v slučaju ponesrečenja zelo slabo izteče. Tu pa je samo treba priti k igralni mizi, igrati in naenkrat očitno in javno vzeti tuj dobiček in ga spraviti v žep. Če je nastal prepir, tedaj goljuf glasno in prepričevalno zatrjuje, da je stava njegova. Ako to naredi zvito in urno in če so celo priče v negotovosti, tedaj se pogosto dogaja, da si natrpa tat žep z denarjem. To je le tedaj,

venaki jug", priče in hrvatsko-srbsko koalicio. Do tega uverjenja je prišel tudi minister Milovanović, ki je obljubil priči, da pride priča in podpre z dokazi svoje trditve. Vprašanje originalov omenjenih dokumentov vsebuje vprašanje časti za pričo in njegovo domovino.

Zato je pripravljen, ponuditi se za kaligrafen eksperiment, iz katerega bo razvidno, da on ni nikdar pisal omenjenih dokumentov in prosi, da mu se pokaže vsaj fotografije onih spisov, na katerih se nahaja njegovo ime.

Dokumentov nimajo!

Predsednik je odgovoril, da je nima.

Spalajković: Dobro; a tudi brez originala in brez fotografije mi bo lahko dokazati, da je ponarejen na le omenjeni, ampak, da so ponarejeni tudi drugi dokumenti, ki so navedeni v brošuri.

Na vprašanje predsednika je izjavil priča, da je preiskoval v ministerstvu, da li ni morda bilo tam česa, kar bi bilo omenjenemu spisu podobno? Ako bi bil našel kak tak dokument, ali kaj podobnega, bi se on ne bil upal priti pred porotno sodnijo.

Na to je Spalajković dokazoval, da oblike, v kateri so stilizirani dokumenti, ki bi morali prihajati po večini iz srbskega ministerstva zunanjih stvari, ne aličijo niti od daleč stila, ki je v običaju v omenjenem uradu. Obsega pa izraze, ki so pač v navadi na Ogrskem in Hrvatskem, a ne v Srbiji. Eden omenjenih uradnih dokumentov, ki je datiran s 4. junijem 1907, ima tekoče število 3027. Spalajković dokazuje na podlagi zapiskov srbskega ministerstva zunanjih stvari, da je bilo v mesecu juniju 1907 vpisanih le 208 spisov in da je imel zadnji spis iz leta 1907 število 1991.

Srbija bo apelirala na velesile.

Nadalje je dokazoval Spalajković druga protislavlja in okolnosti, ki se ne ujemajo z uradnimi navadami srbskega ministerstva zunanjih stvari. Rekel je, da ne pozna Milana Pribičevića, in da ni bil nikdar v Zemunu skupno z blagajnikom ministra Boževića. Omenjal je potem nekega spisa, ki govori o pogajanjih za neko posojilo. Omenjeni spis nosi datum iz leta 1907, a posojilo je bilo sklenjeno že eno leto prej, to je, leta 1906!

O tej točki je obdržal, med katerim se je nahajalo mnogo Srbov, aplavdiralo. Predsednik je aplavz takoj ustavil in zagrozil, da dá sprazniti galerijo.

Spalajković je zaključil svoje pričevanje s sledečo izjavo:

Visoki sodni dvor, gospodje porotniki! Ako se ne bo verovalo besedam, ki sem jih tu odkrito navedel, bo srbska vlada, da zavrne obdolžitve, naperjene proti njej, prisiljena, apelirati na vlade velesil, da naročijo svojim odposlancem v Belemgradu, naj se oni sami prepričajo o resničnosti mojih trditev.

Avstrijska spijonaža v Srbiji. — Zakaj se troši denar davkoplačevalcev?

Iz procesa, ki se vrši sedaj pred dunajskimi porotniki, je jasno razvidno, da ima Avstro-Ogrska zelo razvito spijonažo v Srbiji. Neki špijon je bil celo tako predrzen, da je tožil avstrijski generalni štab za 20.000 kron, kakor odškodnino za svojo špijonsko službo v Srbiji! Omenjeni si je bil pridobil še celo zagotovilo, da bo sprejet kakor uradni srbski ministerstvo zunanjih stvari. Ker so mu pa postala tla prevrta, je zapustil Beograd in ob enem tožil avstrijski generalni štab za odškodnino!

Omenjeni špijon je sicer pravdo izgubil, a zato je bilo nešteto drugih ljudi, ki so bili bolj predrzni in bolj prefrigani, ki so živeli na troške avstrijskih davkoplačevalcev, donajajoč avstrijskemu vojaškemu atašeju in diplomatičnemu zastopniku v Belemgradu razna poročila in razne spise, ki so si jih dajali drago plačati.

Ni še dolgo temu, ko je bil v Šabcu aretiran propali študent Slovenec Mesar radi špijonaže na korist Avstrije. V Šabcu se je predstavil za trgovca s lesom, a končno se je sprl s svojo srbsko ljubico in ta je ovdela srbski policiji njegovo pravo "rokodelstvo". Omenjeni Mesar je bil a svojo ljubico delj časa v Ljubljani, kjer je živel kakor mali bog. Šampanjec je v njegovi družbi kar tekkel od mize!

Ko so njegovi znanoci, ki so znali, da nima ne imetja ne službe, vpraševali, od kje dobiva sredstva za svoje sijajno življenje, se je le tajinstveno smehljaj. Moč je namreč imel važno in tajno "diplomatično" misijo, da bi dožal "veleisladniške" zveze med Ljubljano in Belegradom.

Torej nekak slovenski Nastić. A Mesar je imel smolo! Danes sedi mož v srbskih zaporih, kjer se brzkone spominja, da je sreča opoteča!

Kde je dobavil "vodilnim krogom" tajne dokumente? — Čuden trgovec s perutnino.

Meseca oktobra minulega leta, hitro po aneksiji, so prinesli tudi listi v Avstro-ogrski sledečo vest:

V bližini Belegrada srečala sta dva orožnika kočijo, v kateri sta sedela dva tujca, ki sta se zdela orožnikom sumljiva. Orožnika sta kočijo vstavila in zahtevala od obeh tujcev, da se legitimirata. Eden izmed obeh tujcev je potegnil revolver in vstrelil, ne da bi bil zašel. Posrečilo mu se je, da je po-

begnil. Druzega sta pa orožnika aretirala. V kočiji je imel tujec kletko z več golobi, ki so bili vsi zaznamovani, vsak s posebnim znakom. Na vprašanje, kaj te nameraval s omenjenimi golobi, je tujec odgovoril, da je trgovec s perutnino!

Tako poročilo v časopisih meseca oktobra m. l. Mi pa vemo še nekaj več. Tujec, ki je streljal, je Raucher detektiv K. L., ki je igral za časa aneksijskega hrupa istodobno vlogo "agenta provokaterja" in vlogo nekega voditelja špijonske službe na škodo Srbije. On je podkupil nekega srbskega kmeta s 100 dinarji, da mu je pomagal spraviti golobe preko meje. Kmet je denar vsprejel, ob enem je pa stvar ovačil orožnikom! Detektiv K. L. se je posrečilo, da je pobegnil, dočim je bil njegov tovariš aretiran. Aretiran pa je bil tudi dotični kmet, ker mu policija ni zaupala!

Lov tovariš je bil špijon Müller, ki je dobil 16 let ječe, ker mu se je dokazalo, da je bil v špijonski službi Avstro-Ogrske, kateri je dobavljal razne dokumente. On se je branil, češ, da bi mu morala biti Srbija za pravo še hvaležna, ker je dobavljal Avstro-Ogrski samo ponarejene spise! Moč je bil v prvi instanci ravno iz omenjenih razlogov, oproščen. Kasacijski sodni dvor je odredil na to novo razpravo, pri kateri je bil Müller obsojen na 6 let ječe, katero kazen pa je apelacijska sodnija valed pritožbe državnega pravdištra zvišala na 16 let! Srbska apelacijska sodnija pač ni znala, kako vrste so bili dokumenti, ki jih je Müller dobavljal modri avstrijski diplomaciji. A sedaj ve to ves svet. Moč, ki je prekrboval Avstrijo na debelo s tajnimi srbskimi dokumenti, se imenuje Müller in sedi v beligradski ječi!

O krizi v Avstriji.

Vzroki sedanji obstrukciji.

Nešteto krat smo že označili svoje stališče: principijelno za obstrukcijo ne more biti noben pameten človek.

S stališča konstitucionalnega in gospodarskega moramo le obžalovati tudi sedanjo obstrukcijo.

Ali, če ne bomo biti krivični, se moramo glede na sedanjo obstrukcijo stvari postaviti na čisto in jasno tudi od politično narodne strani.

Od te strani zadobiva taktika obstrukcionistov drugo lice. Da je sedanja obstrukcija naperjena le v rušenje ustavnega življenja in proti pooblastilnemu zakonu, proti sklenitvi trgovinskih pogojev, mi bi bili med najglasnejši, ki bi obstrukcijo obsojali. Ali temu ni tako.

Včeraj smo že naglašali na tem mestu, da zahteve, ki jih je "Slovenska enota" stavila v oiguranje rednega parlamentarnega delovanja, ne dosežajo niti one meje, do katere bi smela iti. Zadovoljiti se je hotela s pariteto v ministerstvu v Nemci, da si ti tvorijo le manjšino državljanov.

In kakov je bil nemški odgovor? Neizprosen — ne. Kajti ne le da so odbili vsake takojšnje rekonstrukcije kabineta, ampak tudi za bodočnost niso hoteli vsprejeti nikake obveze. Slovani naj takoj ugodijo zahtevam Nemcev in vlade — so rekli in pozneje bi bili oni pripravljani še le za pogajanja s Slovani. Ali z drugo besedo: Slovani naj bi še sedaj vrgli oržje iz rok, da bi se enkrat pozneje pogajali golih rok z oboroženimi Nemci! Ta zahteva je biazna in blazni bi morali biti Slovani, ako bi jej pritrdili!

Mi naj bi takoj plačali v gotovem, a zadovoljili naj bi se z obljubo, da se bomo smeli pozneje pehati z Nemci za odškodnino, ki bi je ne dobili. Kdor hoče biti pravičen sodnik ob opravljanju opravičenosti sedanje obstrukcije, naj izvoli le pogledati večerno izdanje "Neue Freie Presse" od petka! Tam je našeta cela lista zahtev, ki naj bi jih Slovani takoj izpolnili proti... ne morda zagotovili, da pozneje kaj dobe, ampak le proti obljubi, da se bodo smeli pozneje pogajati in da dobe, kar bodo — Nemci hoteli. Slovani naj odnehajo od obstrukcije, naj privole v rešitev proračuna in pooblastilnega zakona naj — privole v uvedeno nemškega parlamentarnega jezika, naj se odpovedo nujni razpravi predloga za reformo poslovnega reda — izkratka, naj že sedaj in na mestu privole v vse, kar potrebuje vlada in kar zahtevajo Nemci! In za vse to naj bi se Slovani zadovoljili z — obljubo na pozneje čase! — Ali drugače povedano: vlada in Nemci so hoteli Slovane jeduostavno opohariti!

Skromnost gotovo ni diktirala te lepe liste nemških zahtev v "Neue Freie Presse". Sincji pa so nam sporočili z Dunaja, da je nemško-nacionalna skupina pripravljena privoliti v razpravo Kerk-Kramarjevega nujnega predloga glede reforme poslovnega reda v prepričanje vsake obstrukcije, ali pod pogojem, da se nemščina proglasi jedinim razpravnim jezikom!

Taki so ti Nemci! Tudi za privoljenje v odpravo kake kričeke krivice, ki so jo oni delali, zahtevajo posebno novo masno plačilo!

Na kratke povedano: vlada in Nemci so zahtevali hrespogojno kapitulacijo Slovanov! Narodno, politično in parlamentarno kapitulacijo! Kdor ima to dejstvo pred očmi, bo pravično sodil o opravičenosti sedanje obstrukcije! (Glej brzojavno vest).

Pobožne želje.

Za pred nekoliko dnevi se je od neke strani lancirala vest, da sedanje tržaški namestnik princ Hohenlohe pojde iz Trsta in da pride v Gradec. Ker smo pa ob enem doznali od verodostojne strani, da ta vest prihaja od neke jako interesirane osebe na Dunaju, ki jo erce vleče v Trst, smo bili uverjeni, da je to le pobožna želja. Sedaj se zopet ponavlja ta govorica, ali v drugi verziji. Ne v Gradec, ampak na Dunaj da ima priti princ Hohenlohe, kjer mu je namenjeno visoko dostojanstvo na dvoru.

Tudi glede te verzije moramo zatrditi na podlagi zanesljivih informacij, da je le pobožna želja! Pa tudi to bodi zabeleženo kakor karakteristično dejstvo, da je naše italijansko novinstvo vidnim zadovoljstvom širilo to vest.

Za sedaj morajo signori že še malce potrpeti!

Dnevne vesti.

Kako nas imajo radi! Prejeli smo: Kako Italijani ob vsaki priliki kažejo svoje sovraštvo do slovenske narodnosti, Vam hočem pokazati na sicer malenkostnem dogodku.

V talijansko tobakarno je prišla gospica. Dasi pozna rezan materinskega, še štiri ptuje jezike, je vendar v slovenskem jeziku zahtevala znak. In bila je tudi postržena. Ali dva gospoda "puro sangue" oba d-ra medicine, je to tako razburilo, da sta vzkliknula sveda v blaženi italijanščini:

"Sam hudič je prinšel Slovence (schiavi) v Trst, da nas motijo v našem miru!"

Našim ženam in dekletom. Prejeli smo: Že od nekdaj imamo v Trstu lepo število slovenskih žena in deklet, ki sodelujejo na probujanju zaspanih ali manje zaveduh našincev. Tem soderiteljicam vas čast in priznanje! Ali je tudi nežnega spola, ki deluje po raznih družbah in društvih v narodnem smislu — na ulici si pa ne upajo govoriti svojega materinega jezika!

Še več: celo v dvorinah narodnih društev se gospice, in žal — tudi gospodje spozabljajo, da govore v jezikih, ki niso ne slovenski in ne slovanski! Ta grečna razvada je najbolj razširjena na plesnih zabavah!

Kes je, da se je z javnimi svari in (kar je hvale vredno) tudi po inicijativi odborov dotičnih društev že mnogo doseglo v tem pogledu, a še ostaja dela, predno iztrebimo iz naše družbe ves tak plavel, ki nam dela škodo. Česa more slovenski narod pričakovati od "Slovenk", ki se sramujejo svojega materinega jezika?

Kako bodo vzgajale svoj narod — ko se že same sramujejo svoje narodnosti — svojega jezika!

V nekem narodnem društvu so nekaterim takim fufkaričam pokazali vrata, drugim pa zagrozili, ako se ne poboljšajo! In to je popolnoma umestno.

Kedor ni znani, je proti nam! Umeje se pa, da tu ne mislimo na one, ki se še-le uče svojega materinega jezika in ki so po neumnosti zasmehovane, ker ne morejo govoriti pravilno. Naš boj velja le onim, ki poznajo svoj materini jezik, a se v kljub temu poslužujejo latinske tudi tam, kjer tega ni treba. Nič se nam ni treba ne bati in ne sramovati svojega jezika — saj se ga celo tuji pridno uče in so zadovoljni, ako morejo govoriti naš jezik!

V slučaju pa, da nas kaka podla lahon-ska duša zasramuje radi naše slovenske govorice, povejte jej, da sramota ni na naši strani, pač na strani sramotilca, ki zna običajno le tržaško-laško narečje in ko bi to pozabil — bi moral lajati! Mi vsi govorimo vsaj po dva jezika, kar je pri naših nasprotnikih bela vrana — zato gre sramota njim in ne nam!

Slovenke in Slovenci naj se povsodi in vselej poslužujejo le materinega jezika in sramotilci utihnejo takoj. "Kedor ne spoštuje se sem — podlaga je tujčevi peti!"

Zavarovalnica proti nezgodam in slov. jezik. Pred nekaj dnevi sem dobil v roke predlog za ručje, napravljen od zavarovalnega zavoda proti nezgodam na delu za Primorako, Kranjsko in Dalmacijo v sedežem v Trstu. Ta predlog je bil laški, da-si je bilo moje ime pravilno slov. pisano.

To je že od sile, da niti tu nam ne dajejo pravice! Za plačevanje smo dobri, a da bi nas ta denar tirjali v našem jeziku, tega pa ne: plačati moraj, pa če tudi ne več, zakaj!

Na teh italijanskih tiskovinah je rečeno, da je ta zavod zastopan po ravnatelj Karolu Coloucu. Morda pa ta ne pozna jezika in noče valed tega podpisovati slovenskih vlog? Ali v tem slučaju zahtevamo, da se gospod Colouc poprime resno učenja slovenskega jezika, ker tega vendar ne more zahtevati, da bi se vse prebivalstvo treh pokrajin moralo radi njega — masno plačevati uradnika — italijanski učiti!

Sploh pa opozarjamo na ta slučaj, ki ni slučaj, merodajne faktorje in naše zastopnike v tem zavodu, da potrebno ukredujejo, da se kaj takega ne bo več dogajalo na našem zavednem Krasu.

Obtrnik.

Shod proti reformi davka na vino. Kmetijska družba za Trst in okolico, je v svoji seji

dne 16. t. m. sklenila sklicati javni shod v "Nar. domu" v Trstu, na dan 9. januarja 1910 v protest proti nameravani reformi davka na vino.

Proti izganjanju našega jezika iz cerkve. Od raznih strani listu nam javljajo, da je zadoja naredba tržaškega škofa glede slovenskega jezika v cerkvi silno razburila vse ljudstvo po škofiji. Posebno vre na Buževčini. V Vodicah pri Danah je vse ljudstvo — doznajši o naredbi škofovi — ostavilo cerkev. Le dve ženi sta ostali in še na ti je ljudstvo pozneje skoro pljuvalo. Na Počokaju se je vršilo v četrtlet posvetovanje županov in drugih vplivnih oseb, ki so sklenili, da ni smeti odnehati in raje naj ljudstvo zapuša cerkve, nego da bi se uklonili tej krivični odredbi škofovi.

"Naša Slogi" pišejo iz Istre, da je razburjenje tem večje med našim ljudstvom, ker je uverjeno, da se je tu zopet cerkvena oblast udala našim bližnjim in daljnim narodnim nasprotnikom, katerim je že od davna naš jezik v cerkvi trn v očesu. Ti naši sovražniki da so lažljivo informirali sv. Stolico, češ, da je naš jezik v cerkvi na škodo obči pobožnosti, da ruši mir in ljubezen v krščanskem ljudstvu, in zato da treba, da se izžene iz cerkve itd. Naši narodni duhovniki so uverjeni ravno o nasprotnem od vsega tega. Raba narodnega jezika v cerkvi da je bila vedno in je tudi dandanes le na korist cerkve in vere. Zato hočejo storiti vse možne korake, da se nam puste na miru naši stari in od cerkve odobreni običaji v bogoslužju.

Znakom vseobčega razburjenja je tudi to, da se je politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri odločilo, da stopi na čelo akciji proti adredbi škofovi. V ta namen je sklicalo za danes predpoludne veliko narodno skupščino v prostore "Narodnega doma" v Pazinu. Tudi večina deželnih in državnih poslancev istrskih je obljubila, da pride na važni shod.

Altro che: suženjski ubogati, kakor bi zahtevali tako izvesti — evnuhi!

Pravda Dolničar contra "Tržaška posojilnica", ki je tržaške Slovence in tudi širšo slovensko javnost zelo zanimala, in o kateri so se širile — in to tudi od strani, od katere ne bi bili pričakovali kaj takega — razne in med njimi tudi tendenciozne govorice, je završena. Včeraj je bila strankam dostavljena razsodba najvišjega sodišča, s katero je tožba gosp. Dolničarja in njegova zahteva na plačilo 149-511 K 94 stot. povsem odbita. Ker, kakor zgoraj omenjeno, se je naša javnost za to stvar zelo zanimala, in ker gre tu za jako važen denaren zavod, spregovorimo o stvari podrobneje v eni prihodnjih števil.

Pomagajte! Z ozirom na dopis pod naslovom "Pomagajte", priobčeni po nekem rodoljubu iz okolice pred kratkim v listu "Edinost", v katerem se namreč poziva naše narodne dobrotnike, naj blagovole podpirati s kakim prispevkom zelo pridnega in ukaželjnega — a siromašnega učenca; nam je v zadoščenje in dolžnost, da javimo našemu občinstvu odlomek iz pisma, ki ga je bil napisal nekemu svojemu tovarišu g. Kutinu, učitelju na e. kr. pripravnici za učiteljišče v Tolminu o pridnosti in nadarjenosti onega revnega učenca, priporočenega naši javnosti v podporo.

Pismo se glasi dobesedno:

"Dragi tovariš!

Pertotek je zelo nadarjen in priden, pa tudi dober fantek. Pri tukajšnji posojilnici sem mu dobil 4 K mesečne podpore, poleg tega je obljubil še g. Vrtovec 2 K mesečno. Ni veliko, a upam, da bo že še kaj. Za sept. okt. in november je prejel od posojilnice 12 kron in plačal novečevlje; ostanek je shranil. Čital sem lepi dopis v "Edinosti"; bo-li kaj vsepahe? Na vsak način fantka ne smemo zapustiti; učiteljstvo in narod z njim mnogo pridobi, o tem sem prepričan.

Tako se torej glase besede g. učitelja, ki je imel že v tej kratki dobi priliko, opazovati in docela spoznati duševne zmognosti omenjenega dečka. Čast in hvala mu na trudu i požrtvovalnosti v šoli in zunaj šole za blagor učenca.

Vsa čast bodi izrečena ob tej priliki gg. odbornikom "Tolminske posojilnice", ki so tako vzvišenim in blagim činom proslavili svoje res rodoljubno srce. Bog jih živi in daj tudi na tržaškem ozemlju njim vrednih pose-malecev!

Vsa čast pa tudi g. Vrtovcu, ki je pokazal s svojo solidarnostjo, da se čuti vedno učitelja in dobrega podpornika nadebudne mladine!

Hvala vsem dobrotnikom, a posebna hvala veljaj še enkrat g. učitelju Kutinu, ki se s toliko vnemo trudi za bodočnost siromašnega — a na duši bogatega dečka.

Ob tej priliki omenjamo, da je daroval za omenjenega učenca g. Anton Martelanc, stavbiški podjetnik v Barkovljah v počestčenje spomina pokojnega nečaka Ludvika 10 K.

Ob priliki krsta prvorojenke v narodni družini gostilničarja g. Julija Martelanca v

ÚSTŘEDNÍ BANKA GESKÝCH
PODRUŽNICA V TRSTU
SPORITELEN PIAZZA DEL PONTEROSSO 3.
VLOGE NA KNJIZICE 4% :: PREMIJOVE VLOGE 4 1/2%
VADJE NA KAVCIJE --- MENJALNICA ---

Barkovljah nabralo se je med narodnimi botri 7 krun.

Prezredna hvala omenjenim darovalcem in tudi onim, ki so že poprej pokazali svojo naklonjenost! Denar je bil izročen g. F. Starou v Barkovljah.

Volitve na Goriškem. Danes se vrše na Goriškem nadomestne volitve za enega poslanca v splošni kuriji, mesto umrlega Jeriča. Kandidate so postavile štiri stranke in sicer: S. L. S. župana Zlobca s Ponikve pri Avberju, agrarna župana Vrana v Tomaju, naravno-napredna upokojenega nadučitelja Vrtorca v Tolminu in socijalno-demokratska odvetnika dr. Tuma v Gorici. Iz večine občin prinesemo poročila že jutri. Oni, ki nam bodo naznanili vabe telefoniški, prosimo, da kličejo ob 2 pop. do 7 zvečer št. 8-70, a od 10 ure zvečer naprej št. 11-57.

Odbor slovenske mladine za prireditve plesa v korist družbi sv. Cirila in Metoda vabi vse gospode tehničnega odzeka k sebi, katere se bo vršila danes ob 2 uri pop. v kavarni „Baikan“.

Ker je skrajni čas — naprošeni so gospode, naj se točno odzovejo vabilu.

Odbor podružnice dr. sv. Cirila in Metoda, na Greti opozarja vse prijatelje mladine, da bo imela ta podružnica svojo običajno vsakoletno „Božičnico“ v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojani danes dne 19. t. m. točno ob 5. uri pop.

Program bo jako zanimiv. — Nastopijo otroci društvenega vrteca v Rojani z različnimi deklamacijami in petjem. Konečno bo razdeljevanje božičnih darov. Vstop k božičnici je brezplačen. — Darovi se bodo hvaležno vsprejemali. — Odbor vabi na obilno udeležbo.

Družba sv. Cirila in Metoda sporoča, da se je prodalo tekom tega meseca le 5000 K. računskih listkov. Rodoljubi, zahtevajte po vseh gostilnah in trgovinah družbene računke listke! Ne dopuščajte, da bi se ta vrste dohodek zanemarili ali pa še celo popolnoma opustili. Imejte vedno v mislih, da iz malega raste veliko, in da naši prepotrebni družbi prihaja vsaki vinar prav!

„Fust me, hlinim v slovensko knjigarno“ — „Stoj pri njem, kam tako hitro?“ — „Joj, kaj darila za ženo in otroke?“ — „Fust me, hlinim v slovensko knjigarno“ — „Stoj pri njem, kam tako hitro?“

Poziv Vam žilavim Slovincem. Dne 8. januarja 1910, ob priliki velikega Ciril Metodovega plesa, izide tudi izredna številka humorističnega lista „Škrata“. In da ne bo tudi „Škrat“ tak, kakoršen je sedanjí avstrijski parlament, to je tak, da bi se človek najraje nad njim zjokal, zato pozivljamo vse žilave Slovence in sploh Slovane, posebno tiste, ki so pri humoristični „žilci“, da ne zakopujejo svojih talentov. Žile na nogah, rokah, itd. ima tudi vol, ali humoristično žilo ima le človek. Pokažite, da imate humoristično žilo in pokažete s tem strmečemu svetu, da nite — voli! Sedaj, proti zadnjemu pojdu to lahko; saj človek od 13. meseca naprej živi navadno le od suhega humora!

Prijazni prispevki naj se blagovolijo poslati čim prej na naslov: F. Mikuletič, kavarna „Belkan“ Trst.

Božičnica v „Narodnem domu“ v Trstu, ki bo danes v nedeljo 19. t. m. ob 3. uri pop., bo letos nekaj izrednega, kajti ljubki otroci iz Rojana, Rccola, Sv. Ivana in Vrdelce se pridno pripravljajo s prizorčki, deklamacijami, dvogovori; drage mamice naj torej privedejo svoje male, da se navzamejo narodnega duha že v prvi nežni mladosti. Kar se otroku vcepi v takih letih, ostane mu za vse življenje!

Na evidenje terej danes popoldne v „Narodnem domu“. Vstopnina 40 stot. sedeži 20 st., otroci prosti.

„Moč uniforme“. Podružnica sv. Cirila in Metoda za jesensko okolico, vzporedi danes v dvorani „pri Jelenu“ na Savi, tridejansko burko: „Moč uniforme“. Spisal Jaka Štoka, vglasbil H. O. Vogrič. Začetek ob 7 1/2 zvečer.

Božič v „Slovenski knjigarni in papirnici“. Prišel je zopet bogat in razkošen stari Božič v naše mesto, na veselje velikim in malim, bogatim in revnim. Prinesel je seboj svoje bliščeče zlato, srebro in dijamante, vsakovrstna darila za otroke in reane ljudi, ki se onega velikega dne tako rado vračajo brezbrizni, otroški veselosti! Tudi knjig, novih, lepih knjig je prinesel seboj stari Božič, ker je v naši dobi dobra knjiga najboljša darilo za nasledekne naših učnih časov...

Ste-li videli šotor starega Božiča? Ste-li ga poslušali govoriti? — Da! — kje?

„Oh, ne, ne! — to je bil ptujec, to ni bil slovenski Božič! Vi ste bili pri ptujcu, ki je bil dober, dočim ni prišel k nam pristno slovenski Božič. Ali sedaj, ko je v Trst prišel, z bogato okrašenim borom, očka Božič slovenskega roda, vi moramo k njemu!

Pojdite, resno vam pravim, obiščite ga, in boste zadovoljni...

Slovenski Božič ima svoj šotor v ulici Valdirivo 40, v „Slovenski knjigarni in papirnici“.

Ciril-Methodov ples otvori dne 8. januarja kratko predpušno sezono. Naša tržaška mladina se pridno pripravlja na to svojo prireditve, ki naj prinese našim šolskim družbam kar največ čistega dobička in dolžnost našega narodnega občinstva je podpirati to mladino ne-le moralno, ampak tudi materialno.

Za šaljivi sredolov so začele naše narodne dame nabirati darila in kakor je videti,

dozlej uspehi še niso posebno zadovoljivi. Kratka je doba do 8. januarja in zato kličemo vsem tržaškim Slovincem: „Odzovite se klicu naše mladine.“

Slovenski rodoljubi. Vkorjenila se je pri nas lepa navada, da se posamezniki odkupujejo vsako leto od noveletnih voščil s tem, da darujejo primeren znesek v kak dobrodelen namen.

Ker je naša družba sv. C. in M. splošno slov. dobrodelna družba, zato je sklenila podpisano podružnico, da tudi letos pozivlje slov. tržaške in primorske rodoljube, naj se odkupijo od noveletnih voščil s tem, da blagovolijo nakloniti podružnici primeren dar.

Vse p. n. darovalke in darovalce se takoj objavijo v listu „Edinost“, v vednost, da so se odkupili od noveletnih voščil.

Odbor moške C. in Met. podružnice v Trstu.

NB. Odkupovanja bode pobiral poverjenik podružnice s tozadevno legitimacijo, ali pa naj se pošljejo na „Trg. obrt. zadrugo“ v Trstu, S. Francesco 2.

Nova hrv.-slovenska papirnica v Trstu. Gosp. Stjepan Turina, Hrvat s hrvaškega Primorja (Kraljevica), je odprl te dni v Trstu v ul. San Sebastiano šte. 6. novo papirnico (glej oglas na str. 11), katere je dobro preskrbljena z najmodernejšimi pisarniškimi potrebščinami.

Gosp. Turina je pravi strokovnjak v tej stroki in je bil več let v službi na Reki in v Trstu pri največjih papirnicah.

Ker je gosp. Turina dober narodnjak, ga najtopleje priporočamo slav. našemu občinstvu.

Sokolski Silvestrov večer se priredi tudi letos v veliki dvorani „Nar. doma“. Vapored, — na katerem je noviteta „Parlament“ v deveti deželi, komična opera v enem dejanju — se razpošlje prihodnjega tedna. Na zdar!

Tržaška mala kronika.

Dijak se vrgel pod vlak, ker je dobil slab red v šoli. Sinoči se je po mestu razširila vest, ki se je žal potrdila, o veliki nesreči, ki je zadela ugledno rodbino vit. Richarda Fischer, podpravnika kredit. zavoda.

18-letni sin omenjenega Fischerja, dijak tukajšnjega državnega gimnazija je dobil na klasifikaciji slab red in valed tega se je vrgel pod vlak in sicer pod brzovlak, ki prihaja v Trst ob 7.50 zvečer. To se je zgodilo blizu prvaške postaje. Sreča je hotela, da ga je snežni plug stroja vrgel ven s tira tako, da je mladič zadobil le težko poškodbo na desni roki. Strojevodja, ki je opazil nesrečo, je hitro vstavil vlak in potem ko so ranjenca obvezali, so ga položili v kupe II. razreda, in pripeljali v Trst. Pozvana zdravniška postaja je mladiča takoj prepeljala v bolnišnico. Tu so zdravniki spoznali, da je neobhodno potrebno, da mu odrežejo roko, kar je tudi izvršil dr. Massapust ob asistenci dr. Grisogona in Rovellija.

Mati, obveščena o nesreči (oče je odsoten iz Trsta) je hitela v bolnišnico in ko je videla sinovo nesrečo, se je onesvestila tako, da so morali tudi njo pridržati v bolnišnici. — Stanje nesrečnega dijaka je opasno.

Otrok na begu. Predinočnem zvečer je z vlakom drž. železnice od 6.50 pop. prišel v Trst dvanajstleten otrok, katerega sumljivo vedenje je takoj padlo policijskim funkcijonarjem v oči. Ustavili so ga in po dolgem poizvedovanju je fantek priznal, da je zbežal iz Celovca. Brzojavili so njegovim staršem. Oče je malega vagabunda odvel nazaj domov.

Loterijske številke, izžrebane dne 18. decembra:

Trst	72	37	18	21	9
Linc	55	42	62	32	48

Koledar in vreme. — Danes: IV. adv. (Kvat.) nedelja. — Jutri: Liberat muč. Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 8° Cels. — Vreme včeraj: deževno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, deževno. Hladni vetrovi. Temperatura narasla.

Naše gledališče.

Danes zvečer prikažejo se na našem odru zopet vedno popularni

„ROKOVNJAČI“

narodna igra s petjem in godbo.

Ta dramatizacija krasnega Jurčičevega romana pač ne potrebuje pri nas posebnega priporočila; naslov sam je zadostna reklama. Prepričani smo, da bo občinstvo radostno poseglo po tem vžitku, ki ga nudi naše gledališče. Predstava bo stala na oni višini, ki jo je dosegel naš oder. V vlogi Blaža Mozola bo seveda gostoval g. Verovšek.

Sodeluje zbor in orkester Šentjakobske „Citelnice“.

Nar. delav. organizacija

vabi na javni shod,

ki se bo vršil danes, dne 19. t. m. ob 9.30 uri popoldne v „Gospodarskem društvu“ (udova Bole) v Rojani.

Dnevni red: „Položaj zidarjev v Trstu. Kmetovalci in novo obdobje vina“.

Na Proseku se vrši danes, dne 19. t. m. ob 3.30 popoldne sešatek N. D. O. v prostorih „Gospodarskega društva“ na Proseku. Isti velja za Prosek in Kontovelj.

POZOR! Trgovci in preprodajalci! POZOR!

Velika zaloga božič. in novolet. razglednic s slov. napisom

na debelo in drobno.

Reklamni koledarji za darila odjemalcem za novo leto z poljubno firmo. — Cene zmerne, izvršba okusna in ugajajoča.

Poštna naročila se izvršujejo najtočneje. — Vsa naročila sprejema:

Slovenska knjigarna in trgovina papirja JOSIP GORENJEK — TRST
ulica Valdirivo šte. 40.

Struchel & Jeritsch

Trst, Piazza Nuova

vogal ulica S. Caterina

Volne, fuštanji, Volnene in prešite odeje ter kožuhovine.

Arturo Modricky

Prodajalnica manufakturne blaga in drobnih predmetov, Trst, ulica Belvedere 32

Fuštanj bel in barvan, maje LAWN-TENNIS, fuštanjaste spočnje hlače za moške in ženske, robci volneni in flanelasti, karpe volnene in židane, fuštanjasta spodnja krila, arajce za moške in ženske, moderci, pasi, ovratniki, zapestnice, ovratnice in vse druge potrebščine, ki spadajo v krojaško obrt.

V novi prodajalnici obuvala

G. Scubich

Trst - ulica Giosue Carducci 15 - Trst (nova palača)

in ulica Giulia št. 22

dobi se velika izbira obuvala za gospode, gospe in otroke.

CENE ZMERNE.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO šte. 36 — TRST

Kupiti, popraviti, prodati. DRAG. VEKJETA.

Segati izbor zlatnine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zamenjuje stare zlate in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročila in popravila vsakovrstne, srebrne in žepne ure. — Cene zmerne.

Čudovito nizke cene :-:

dvokoles, šivalnih strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostine, kakor tudi različnih najnovejših plošč. Izvršujejo se tudi vse poprave. Pri Batjelu, Gorica
Stolna ulica 3-4.
Prodaja tudi na obroke. — Ceniki franco.

Priporočamo našim gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO.

Velika skladišča manufakturne blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke.

Plačilo na obroke.

M. B. Katz

TRST - ulica Sanità 16, II. nadstr.

Podružnica v Gorici, ulica Alvarez 3, I. n.

NOVA - URARNA

Rajmund Bizjak

prej delavec pri tvrdki G. Pagnacco, Barriera št. 12

Campo S. Giacomo št. 4

nasproti uhođu v cerkev, blizu „Društvene krme“.

Velika izbira moških in ženskih žepnih ur, srebrnih, kovinastih itd., kakor tudi veriž, priveskov po zmernih cenah. Budilke po K 2'60. Posebnost: Kronometrične in stenske ure. — Poprave se izvršujejo točno, natančno in po najzmernejših cenah.

EUGENIO VENUTI

Prodajalnica pohištva in manufakturne blaga

(zajamčeni izdelki) toliko proti takojšnjemu plačilu kolikor na obroke.

Trst, Piazza S. Caterina št. 3. I. nadstropje.

Novi : dohodi

za zimsko sezono.

Moške obleke zadnje novosti	od K 14 do 45
Moški Paletot	11 50
Jope z ovratnikom iz kožuhovine	11 44
Deške obleke zadnje novosti	9 26
Deški paletot	10 26
Oblečice za otroke od 3 do 10 let	6 16
Paletot za otroke od 3 do 10 let	9 20

Velika izbira inozemskega blaga.

Sprejemajo se naročila za obleke po meri. — Specialiteta: hlače, arajce, maje in druge potrebščine.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrance)

Posestniki pisanih strojev.

Kdor se hoče izogniti nadležnim in dragim popravam ter želi ohraniti pisalni stroj v popolnem redu in brezhibnem stanu naj ne zamudi naročiti se za mesečno čiščenje in vzdrževanje pisanih strojev, s čimer se zajamči stroj za neomejen čas in trajno delovanje. CENA K 1.— na mesec za stroj.

Alfred Kubiček, Trst

Corso šte. 23, prvo nadstropje.

(Popravljalnica pisanih strojev s zalogo pečatov barv, trakov itd. itd.)

ALLA CITTA' DI LIONE

Trst Piazza della Borsa 3

Svila v ogromni izberi od Kron 1-10 naprej.

NOVOST 1909! Moire-Veloir, Ottoman v krasnih barvah. NOVOST 1909!

Baržun molre po K 1'90 m. Sealskin-Peluches za vlašče

Tovarniške cene. — Uzorci na željo zastoj.

Odlikov. tovarna glasovirjev E. WARBINEK

Trst - Piazza Carlo Goldoni 12
(vogal Corso - Via Nuova)

Specijaliteta pianinov — glasovirjev
svetovnih tvrdk STEINWEY in JONS
v New-Yorku, SCHWEIGHOFER itd.

Elek. pianini, orkestr., harmoniji
Izposojuje. — Menjuje. — Daja na obroke.
Popravlja. — Akordira po zmernih cenah.

Priporočila se slavnemu slov. občinstvu gostilna „Alla Stella“

Trst, trg Carlo Goldoni št. 7,
ki ima na razpolago Spatsensko in marčno
pivo kakor tudi dobroznana vina istrsko, da-
matinsko in furlansko. Vedno dobro priprav-
ljena domača kuhinja.

Postrežba točna. Cene zmerne.

Caro & Jellinek

Družba z omejenim poročtvom
Internacionalno prevažanje in solitve
na vse kraje
s posebnimi zaprtimi vozovi.

Telef. 16-27. Trst - Ulica Carradori 15 - Trst.

Prodajalnica moških oblek in blaga „All' Operaio“

Trst - Corso 47 - Trst
VELIKA IZBERA
izgotovljenih oblek

za moške, dečke in otroke.
Zaloga tu- in inozemsk. blaga
Izdelujejo se obleke po meri.

LASTNA HISA : Telefon št. 262

LASTNA HISA : Telefon št. 262

Največje narodno spedijsko podjetje
na Kranjskem
JOSIP SKERLJ

Ljubljana Dunajska cesta 29 (ex Bavar. dvor)
se priporoča za vsa v spedijsko stroko spadajoča
naročila, katera izvrši točno in solidno
: po najnižjih cenah.

Zaloga ovsa in klaje

Prodaja tudi koruzno perje za postelje
M. ud. ZERQUENT
ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Corneo).

V prodajalnici manufaktur. blaga v ulici Giulia št. 5

tik slaščičarna NAGY
dobi se raznovrstno blago, kakor na primer
fuštanj, pletenine, nogovice, izdelano
perilo in na meter. Velika izbira drobnih
predmetov. — Cene brez konkurence.

Prilika za Božič in Novo leto!

Prilika za Božič in novo leto!

Interesantno naznanilo!

V dobroznani prodajalnici izgotovljenih oblek v Trstu, ulica Arcata št. 1,
bo ob priliki praznikov na razpolago VELIKA IZBERA oblek, paletot,
ulster, jop, hlače iz bombaževine in volne, oblek za dečke in otroke
po cenah, da se ni bati konkurence.

Velika izbira konfekcijskega blaga : za obleke po meri.

Viktor Piscur

ulica Arcata 1. blizu gostilne All' Antico Ussaro.

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, bele in pisane tkanine, izlask. platna
žepnih robcev, moških nogavic itd. itd.

K. CVENKEL Trst, Corso št. 32

Cene zmerne. — Postrežba točna in vestna.

Narodna trgovina. Narodna trgovina.

ZA JESEN IN ZIMO

priporoč a
tvrdka

Bohinec & Co.

TRST

ul. delle Torri 2 -- ul. S. Lazzaro 17
(za cerkvijo sv. Antona novega)

svojo bogato zalogo

izgotovljenih

oblek za gospode in de-
čke ter mične no-
vosti v konfekciji

ZA DAME IN DEKLICE.

Obleke po meri

Solidna postrežba. — Znanje nizke cene.

DANIELE PILLIN

TRST - ulica Acquedotto 94
TELEFON 241

Velika zaloga gašenega in
živega apna.

Tovarna cementnih plošč in
zaloga oglja za peči

V dobro znani pekarni

Ulica Solitario št. 25.

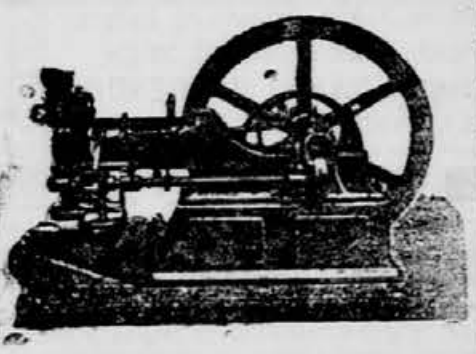
(vogal trga mestne bolnišnice)
dobi se večkrat na dan vsake vrste svežega kruha,
raznih vsakovrstnih sladčic in bogato zalogo

likerjev.

Dostalja se kruh tudi na dom.

Za obilna obisk se priporoča udani

August Purkart

Ingen. Bednarz Ferruccio

TRST

Zehnični zavod - Ulica San Lazzaro št. 16

Motori na plin, benzin, nafto in petrolin.

Centralni toplovedi.

8700 ženskih srajc

iz kon-
kurzne
licitacije. — Iste so iz najfinejšega chif-
fona s švicarskimi cipkami in ajour, te
se pošiljajo po povzetju po K 1-85 komad.

790 posteljnih odej

iz naj-
finejše
tkanine, šite z gubicami, v vseh velikostih.
Popolna garnitura, obstoječa iz 2 pernic,
6 blazin K 14-30.

Emanuel Rotholz

Dunaj, VII, Neustiftgasse 77.

Naročila morajo dospeti na Dunaj
najpozneje v sredo.

Dopisovanje v vseh jezikih!

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

umetvaških predmetov

VENCI

od porcelana in biserov vezanih z me-
teno žico, od umetnih cvetic s trač
kovi in napisih.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike
Najnižje konkurenčne cene.

Liniment Capsici Comp.

nadomestek za

Pain-Expeller s sidrom.

Ob nakupovanju tega priznanega
zdravila, ki je na prodaj v
vseh lekarnah, paziti je na
znanko „SIDRO“ in tvrdi-
ko „RICHTER“.

Podpisani priporoč slavnemu občinstvu svojo
dobroznano gostilno

„AI DUE RASPI“

ulica dell' Istituto št. 2

kjer toči najbolje vipavsko in črno istrsko vino,
lustrna domača kuhinja, Postrežba točna. — Cene
zmerne. Za obilna obisk se priporoča udani

Fran Kodrič.

Ni treba več užigalic!

Eu sam pritisk provzročja ogeaj

Imperator

Zepni užigalci in o enem
elegansta, najnežje ni-
klovana, jednostavna, a
vrlo praktična stietjka,
za prigrizti a suo roko,
absolutno čarna, traja
mnogo let. Cena 1 komad
K 3-,-, 3 komadi K 8-25,
6 komadov K 15. Polej
vsakega komada nata-
čen opis. Pošila se proti
naprej pošilni dotični
svoti franko, ali priporo-
čeno (35 cinarjev več).

Exporthaus Königsberg 607 Oorska

FILIP IVANISEVIČ

zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Valdivrivo št. 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje
priporočila slov. občinstvu svojo gostilno „All'Adria“
ulica Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulica
Indiceho št. 8. v katerih toči svoja vina 1 vrste.

JADRANSKA BANKA v TRSTU

Filijalka v Opatiji

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopije).

Filijalka v Opatiji

KUPIJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d. i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGA
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

ESKOMPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA

SAFE — DEPOSITS

PROMESE K VSEM ŽREBANJEM. —

ZAVAROVANJE SREČK.

MENJALNICA.

VLOGE NA KNJIŽICE.

TEKOCI IN ZIRO RACUN

VLOZENI DENAR OBREŠTUJE SE

OD DNE VLOGE DO DNE VZDIGA.

STAVBNI KREDITI — KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRANJA.

Uradne ure: 9.—12., 2-30—5-30. — Brzjavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 1793

Razvoj prometnih sredstev: ceste, plovba, pošte, železnice, telegraf in telefon.

I.

Narava in človek. Vzгляд iz Afrike.

Če hoče stopiti dvoje po prostoru ločenih gospodarstev v medsebojni promet, je treba v ta namen predvsem objektivne zveze s pomočjo prometnih sredstev in subjektivne zveze s pomočjo one oblike gospodarskih priključkov, ki jo imenujemo trgovino.

Iz tega sledi, da morete stopiti v medsebojni stik samo dve taki skupini, med katerima je možno premagati razdaljo s pomočjo danih prometnih sredstev.

Od česa je to zaviano?

O pomenu naravnih pogojev, kakor pomorske obale, otokov in rek v svrhu prometnega sredstva se je govorilo že mnogokrat. Ni znano, koliko časa je minulo, preden je napravila umna človeška roka iz teh naravnih elementov koristno prometno sredstvo, gotovo pa je, da sta njihova uporaba in pomen rasla v tisti meri, kakor sta si znala človeška roka in še bolj človeški um osvajati gospodstvo nad njimi.

Sploh štejemo več vrst naravnih priključkov, ki služijo kakor sredstvo za promet. Predvsem je pot na suhem in na vodi, po kateri se bližajo redovi medsebojnega. Potem je premikanje v prostoru, ki je dano človeku z nekaterimi deli njegovega telesa. Kakor tretje bi imenovali pomožna sredstva, ki pomagajo pri premikanju v prostoru; v ta namen so služile človeku nekatere živali.

Te naravne elemente je možno razviti in popolniti na razne načine: naravna pota izboljšavamo; ustvarjamo si prevozna sredstva, bodisi voz ali barko; v svojo službo postavljamo razne sile, ki prevažajo te sredstva iz kraja v kraj.

V kolikor pregledamo danes ta razvoj, se nam kaže kakor obvladovanje prirodne znanosti, torej kakor zmaga tehnike nad naravnimi elementi. Ceste na suhem in plovna pota so na ta način: ali sploh produkt človeške iznajdljivosti, ali pa premikanje po njih tako prometna sredstva, katerih sestav in gonilna sila je plod iznajdljivega uma človeškega.

Prometna sredstva premagujejo razdaljenost v prostoru ali z namenom, da se bližajo ljudje, da prevažamo blago, ali da prenašamo vesti.

Pričetek prometa v našem smislu besede se nam kaže najočitnejše pri tistih narodih, ki so še danes na stopnji takozvanih naravnih narodov.

Verno slika nam kaže Ratzel v drugem delu svoje „Völkerkunde“, kjer pripoveduje o deželah Vzhodne Afrike.

Potem v našem pomenu besede v Afriki sploh nimajo. Če govorimo tu o kakem potu, razumemo pod tem ozko, sem in tja viječo se stezo, ki gre zdaj preko pustih puščav, zdaj preko močvirnih tal, kjer gazišmo vodo do pasu, zdaj skozi pragozdove, kamor ne posija nobeno sonce in nobena luna. Hoja je neizmerno težka, posebno za ljudi in živali, ki prevažajo tovore. Četokrat leže preko pota drevesna debla, velikokrat se ranimo na traju in kaktih do krvi. Dospetvi do reke, ne kaže druge, nego preplavati jo in to z življenjsko nevarnostjo, kajti v njej so krokodili in velikokrat celo pomorski volkovi. Drugje vodi pot po izsušenih jezerskih pokrajinah, kjer je ob dežju vse polno vode, ob suši pa blato in deset do dvajset črevljij visoko traja, ki reže s svojim robom v kožo.

Transportna sredstva so samo zamorske glave. Vsak nosač dobi tovora za kakih trideset kilogramov, ki jih naderlje na glavo. Pot, za katero je potrebovala karavana ves dan, je premeril uren konj v pet do šest ur.

Kako drago je tako transportno sredstvo, nam kaže sledeči račun. Na nekem sfičkanem jezeru so hoteli napraviti Nemci prehodno zvezo. Ladijo so dali napraviti v Hamburgu. Potem so jo razložili in poslali po ladiji v Sadani, odkoder so morali prenesti posamične dele po nosačih v notranost dežele. Stroški za tesaње in prevoz ladije do afrikanke obali so znašali skupno okoli 93.000 mark, za nosače od obali do jezera pa 180.000 mark.

Če sledi: parnik tehta v vsem 100.000 kg. Ako damo vsakemu nosaču po 30 kg je treba v vsem 3400 nosačev za 120 dni po 40 fenigov (48 stot) na dan.

Sveda nam ni treba za vsako posamičnost hoditi v Afriko. V Evropi nahajamo tu in tam še vedno primere najprimitivnejših komunikacijskih sredstev, tako na Španskem, Balkanu in Rusiji. Do začetka minulega stoletja celo na Nemškem samem.

II.

Konji in voli. Prve ceste. Reke, jezera in morje.

V veliko pomoč je prometu na nizki stopnji komunikacijskih sredstev žival, bodisi, da nosi jezdeca ali tovore.

Helm nam pripoveduje v svoji „Kulturpflanzen und Haustiere“ o veliki vlogi konja na širokem hrbtu Azije tja do severnega pogorja Indije in dolin Turkestana. Turkmanski konj je tamkaj še danes neizmerno krepak, vztrajen in pameten. Skoro brez vsake hrane jedi Turkmenec po sto kilometrov na dan, ne da bi počival. Prileta kakor veter, napada selo, požiga in izginja. Često prenočuje jezdec sključen na svojem konju, sredi puštinje, ne da more dati živali le eno kapljo vode v uteho velike žeje. Bolj nego ženo in otroke ljubi Turkmenec svojega konja.

Konja so poznali že najstarejši narodi kakor urno, hitronogo žival. Ker je šlo za težke tovore, so rabili vola, včasih tudi mule. Grški zgodovinar Herodot v njegov rojak, zdravnik Hipokrat, nam pripovedujeta okoli 400 pred Kristom o Skithi, ki so rabili konja, a seboj so vozili vozove, v katere so bili vpreženi voli. Kolikor poznamo evropskih narodov, vai so se vozili na takih vozovih, ko nam stopajo prvi v zgodovini pred oči. Če so hoteli reči Grki „narobe svet“ so dejali s svojo prislovico „voz vleče voli“. Tudi frankovski kralji iz rodu Merovingov (450 do 750 po Kr.) so se vozili z vola v narodni zbor.

Poglejmo zopet v Afriko in srečamo voz z volom, ki je prvi olajševal promet v razmerju s prvo nečloveško težko, mučno in neekonomično stopinjo. Iz Kapkih pokrajin je prediral proti severu in danes dominira po vsej Južni Afriki do portugalskih severnih naselbin. Buri so bili njegovi pravi pionirji.

Voz, ki ga vlečejo voli, nosi do 80 stotov, ne potrebuje nobene ceste, gre preko rek in gora. Voli so tod tako utrjeni in prilagodeni podnebnju in pokrajini, da prebijejo do šest dni z upravljalnim živcem.

Prvi početek umetne poti pozna samo sled. Metodo, ki so jo uporabljali Grki pri svojih umetnih cestah, so poznali že v najstarejšem času. Niso planirali in izdelali cele ceste ali celo nasipa, ampak samo toliko, kolikor je bilo preračunjeno za sled koleasa. Ostanke teh sledovnih cest nahajamo na Grškem do današnjih dni.

Angleški pisatelj Mackenzie Wallace pripoveduje v svojem spisu „Russia“ iz srede 70-ih let o Ruski sledeči: Ceste so ostale ravno take, kakor so bile pred stoletji. Največ kar moremo zaslediti tekoni človeških dob je dejstvo, da so se pota nekoliko premaknila. Kadar je namreč kolezna sled tako globoka, da četrteroprežni vozovi izginjajo v njih, potem je treba pričeti na desni ali levi z novo sledjo. Kako izravnavajo storo sled, ne morem povedati. Nikdar in nikjer v vsej deželi nisem videl človeka, ki bi popravljal pot. Misliti si morem torej samo, da opravlja delo narava sama na ta ali drug način.

V veliko nadlego so cestam reke. Po navadi so si poiskali naredi preko njih plitvih mest, imenovanih brod. Ko je Cezar 60 let pred Kristom prišel v današnjo Švico se nemški rod Helvetov ni mogel dovolj naučiti, da Rimljani niso poiskali preko reke plitvega mesta, ampak so zgradili lesen most in prekorakali reko v enem dnevu.

Na Ruskem išče voznik dosti rajši brod nego da bi zapeljal preko mostu, kajti po ljudskem mnenju se pravi to „preskušati božjo previdnost“.

Interesantno je opazovati v zgodovini, da je bilo naravno vodovje, ki je danes najcenejša prometna pot, dolgo časa ravno tako ovira prometa kakor so pragozdovi človeku na nižji stopnji kulture. Celotno ob času grške in rimske antike, ko je stala kultura na tako visoki stopnji, da jo občudujemo še danes, je veljalo svetovno morje Atlantskega oceana kakor konec in onostran sveta.

Široke in globoke reke so bile za Cezarjevega časa še taka ovira v naravni komunikaciji, da je reka Ren ločila Kelte od Germanov kakor bi storila inča le najvišje pogorje. V času turških vojsk je igrala zelo slično vlogo reka Sava, ki je delila križ od polumeseca.

Enako nedotaknjena so ostala jezera. Pričakovati bi bilo, da se razvije ob njih obrežju velja civilizacija, nego po drugih delih dežele. Ali nikjer ne najdemo, da bi se razvila natična spretnost na jezerih. Nikjer na notranjeafrikanških jezerih, kakor tudi na primeru za promet, in zaslediti prej jedrenice, dokler niso dospeli tja Arabci ali Evropejci. Niti ob Kaspiškem jezeru se ni razvila nobena posebna kultura.

Tako se ni pričela razvijati plovba in s tem človeški promet ob rekah in jezerih;

tega pričetka imamo iskati v deželah, ki so ležale ob morski obali. Bliznja obrežja so mikala in zapeljala prvega človeka, da se je zaupal vodi. Feničane je privabil na morje otok Ciper, kjer so dobivali baker; Arabce na južnem delu Arabije je mikala bliznja afrikanška obala.

Pomorska lega sama posebi še nikakor ne zadostuje, da nam dotični narodi dajo dobre pomorščake. Na nevarnem Severnem morju je med Norvegijo in nekaterimi otoki že za časa, ko je pisal Plinij svojo enciklopedijo Historia naturalis, torej sredi prvega stoletja po Kristu cvetel, prav živahen pomorski promet. Pod enakimi naravnimi okoliščinami ne poznajo Patagonci do danes niti primitivnega „flota“, splava, da bi se z njim pomikali vsaj po reki.

Splošno pa se lahko reče, da so se izkazali za najboljšo mornarje narodi, ki so nastanjeni ob strmih, izrazoviti, skalnati obali.

Prodajalnica manufaktur. blaga
Enrico de Franceschi
— TRST —
ulica delle Poste 10 - vogal ul. Valdirivo
Velika izbira bombaževine, izdelanega moškega in ženskega perila in drob. predmetov po najsmernejših cenah

F. Hörmann, Trst
ulica Giosue Carducci 20, Trst
TELEFON 896.

Velika zaloga steklenih kip ter navadnih in dvojnih zrcal. Kristali vsake velikosti. Specialiteta: stekleni ventilatorji. Posode za ribe. Zaloga okvirjev. Sprejeme vsakovrstne poprave, prevlačanja s steklom, verande itd. Telefon 896.
Zalagatelj stavb. podjetnikov

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Slovenci in Slovani vseh dežel!

Kadar potujete skozi Trst, ali pridite v Trst, ne odpotujte, predno ste obiskali znano trgovino „Alpinista“ TRST, Ulica STIARNO št. 7.

In vi, Čehi tu bivaajoči, vedite, da lastnik te trgovine je rodem Čeh in govori vaš lep jezik. - Njegova trgovina ima vse potrebščine za hribolazce in potovalce sploh.

Udani D. Arnstein.

Specialiteta: usnjati predmeti kakor na primer: kovčegi, torbice itd. poznane tovarne Franc Zeller na Dunaju. Predmeti pripravljeni za darila. - Neprimoljivi angleški plašči trdke Boughtof P. Frankenstein & Sons. ■■■■■

AMERIK. ZOBOZDRAVNIK

Dr. Leopold Mráček v Trstu, Corso 17

od 9-1, 3-6

od 9-1, 3-6

Plombe iz zlata, porcelana, srebra itd. vse po najmoder. metodah.

UMETNI ZOBI v zlatu, kavčuku z ozobno ploščico ali brez nje po amerikan. sistemu in po lastni patentirani metodi. Krone na zobe iz zlata ali aluminija.

Izdiranje zobov brez vsake bolečine. Reguliranje slabo zrastlih zobov.

12-letna praksa na klinikah na Dunaju, Berlinu, Lucernu in New-Yorku.

Železnato Kina-Vino Serravallo

za bolehnne in rekonvalescente

Provyroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje tudi organizem

Priporočeno od najsloveh zdravnikov v vseh slučajih, kadar se je treba po bolezni ojačiti.

Odklikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 6000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus.

Lekarna Serravallo - Trst

Živnostenská banka pro Čechy a Moravu -- (Obrtna banka za Češko in Moravsko)

Ustanovljena leta 1868.

Menjalnica: Via Nuova št. 29.

Podružnica v Trstu.

Bančni prostori: Via S. Nicolò 30

Ustanovljena leta 1868.

CENTRALA v PRAGI. Podružnice na Dunaju, I. Herrngasse 12, v Brnu, Badjevojicah, Iglavi, Krakovu, Lvovu, Mor. Ostravi, Olomouci, Pardubicah, Plzni, Prostějovu in Taboru

KUPUJE IN PRODAJA VREDNOSTNE

- PAPIRJE, VALUTE IN DIVIZE -

- PRERUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGA -

- LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH. -

Akcijski kapital: K 40.000.000. - Rezervni in varnostni skladišči približno 12.000.000. - Brzojav: Živnostenská, Trst

TELEFON: 21-57

4% na vložne knjižice ŽIVNOSTENSKÉ BANKE.

ESKOMPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA

- Tekoči računi in računi na bančni ziro. -

STAVBNÍ KREDITI. - KREDITI PROTI

- DOKUMENTOM VKRANJA. -

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“

0000 vzajemno zavarovalna banka v PRAGI 0000
 Rez. fondi: 44.437.036-01 K. Izplačane odškod. in kapitalije 98.323.486-35
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
 z vseskozi slovenske-narodne uprave.
 Vsa pojasnila daje Generalni zastop v Ljubljani čigar pisarne so v lastnej bančni hiši.
 GOSPODNIK ULICAH št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokrajne namene.

Velika izbira oblek za moške in otroke
 SPECIJALITETA:
 Površniki, paletot, jopiči, hlače in kostumi.
Ignaz Potocnič - Trst
 ulica Riborgo — Vogal ulice Beccherie.
IZBERA OVRATNIC.
 Dežniki za gospode in gospe.
Velika izbira
Blaga za moške obleke.
 Izvršujejo se naročila po meri in po zmernih cenah

Prodajalnica usnja:
Trst, ul. Molino a Vento 7.
 Bogata izbira telečjih barvanih kož, izbornega kozjega usnja in francoske teletine kako tudi tu- in inozemske krznine po cenah, da se ni bati konkurence. Gotov, da me sl. občinstvo počasti, bilježim udani **AGOSTINO di LIBERTI.**

V prodajalnicah
 ulica Nuova št. 45 in št. 49
 — se dobi —
 veliko izbero lončevin
 — in —
 kuhinjskih potrebščin
 iz najboljših tovarn po konkurenčnih cenah.

Krčmarji in ---
--- gostilničarji!
 V ul. Giulia št. 16 se je odprla velika zaloga na drobno, stekla in porcelane, namiznih kozarcev in kozarcev za pivo po jako niskih cenah.
 Se priporoča udani
Gustavo Marco.

Norberto Nachtigall
 Trst, ulica Nuova 41, Trst
 (Palača Salem) je prevzel ZASTOPNIŠTVO VELIKE SVIČARKE URARNE ter zamore radi tega prodajati :: vsakovrstne ure
po tovarniš. cenah.
 Potrebščine za urarje se prodajo po najzmernejših cenah.

PEKARNA
Melchior Obersni
 ulica P. L. da Palestrina št. 4
prodaja sveži kruh
 trikrat na dan.
 Postrežba na dom za družine in javne lokale
 Specijaliteta bliskoti lastnega izdelka.

Mirodilnica
Anton Ursich
Barrira vecchia št. 14
ZALOGA
 barv, čopičev, povlak in mazil za pöde, izrezov za slikarje (štopov), zamaškov in dišav.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

✠ Piazza della Caserma št. 2, I. n. ✠
 v lastni hiši (Vhod po glavnih stopnicah) Telefon 952

Ima na razpolago jekleno varnostno celico

in je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem ki sicer

za celo leto kron 30 za četrta leta kron 12
 za pol leta „ 20 za en mesec „ 6

Shrambice so 24 centimetrov visoke, 21 centimetrov široke, 48 centimetrov globoke — Shrambic ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katero se priporoča posebno staršem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo deco

Nadaljna pojasnila daje zavod ob navadnih urah.

Trgov.-obrtna zadruga v Trstu
 via S. Francesco d' Assisi 2, I. n.
 kjer je bila prej „Trž. posojil. in hranilnica“.
 Poštne-hranilniški račun 74679. TELEFON 16-04
 Sprejema hranilne vloge od vsakogar, tudi če ni član, in jih obrestuje

4 1/2 %

Sprejema tudi vloge po 1 K na teden, tako, da se po 260 tednih dobi Kron 300 —
 Sprejema hranilne knjižice tujih zavodov in jih realizuje ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
 Daje posojila na razne obroke in proti mesečnim odplačilom po K 2 od vsake K 100, tako, da se posojilo odplača v petih. — Delež so po K 20 in po K 2
 Nadaljna pojasnila se dajejo v uradu med uradnimi urami, ki so: od delavskih od 9. do 12. dop. in od 3. do 6. pop.
TRGOVSKO-OBRTNA ZADRUGA (POSREDOVALNA ZADRUGA S POSREDOVANJEM)

Zobni ambulatorij
HANS-a SCHMIDT
 — prej sodruga —
Dr. A. Mitták-a
 ulica della Zonta 7, I. nadstropje.

Veliki moderni ::
 :: Kinematograf
 ulica Media 40 **MINERVA**
 Edini v Trstu za privlačne vsposode. — Največja nepremičnost.
 I. prostori 20 stotink; II. prostori 10 stotink.

Prodajalnica oblek in manifakturnega blaga
V. Dobauschek, Trst
 ulica Giosuè Carducci II
 Za zmanjšati v kratkem času svojo sedanjo veliko zalogo blaga, odločil sem se vse cene zelo znižati, kar bo trajalo do 31. decembra t. l. posebno pa za sledeče: Obleke za moške in dečke, suknje: Falto, Ulster, Ranglaur, jopiče, zimске jopiče (sacchettoni) telovnike, hlače, jopiče, spodnje hlače, srajce, nogovice, rokavice, čepice itd. — Izgotovljajo se moške obleke po meri od K 28 do 80 in z dostavljeno lastnega blaga, to je samo delo K 16, 18 in 20.
LASTNA KROJAČNICA.
Darilo dobi vsak, kdo kupi blaga za znesek K 10
 in pri vsakem večjem nakupu, dobi se za vsake K 10 — jedno darilo in to samo 10 31. decembra t. l.
 Govori se slovensko.

Pozor! Pozor!

Ostanke moškega in žensk. blaga

nagromadene tokom sezone, prodam, dokler bodo v zalogi po jako snižanih cenah. Ne zamudite ugodne prilike, ter zahtevajte potom dopisnice brezplačno pošiljatev usroev.
Franz Schmidt, Jägerndorf 103
 Avstrijska Šlezija.

Točne ure prodaja
Emilio Müller
 najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v TRSTU
 via Ponterosso, ogol Nuova 98
VELIKA IZBERA
 verižic, zlatih in srebrnih ur, kakor tudi stenskih ur vsake vrste
 Ustvarjena leta prodajanja 1860.

Pekarna in slaščičarna
Benedikt Suban
 TEST, ulica Donato Bradamante 11
 je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrstne moke najbolj vrste. — Svež kruh 3-krat na dan. —
 POSTREŽBA NA DOM.

Carlo Assmann
 TRST, ul. Giovanni Boccaccio 4.
mizarski mojster.
Delavnica pohištva.
 Sprejema poprave in poliranje pohištva itd.
 Cene zmerne.

MIRODILNICA
E. Cociancich
 Trst, ulica Ugo Foscolo
 Filialka: ulica dell' Industria št. 668
 TELEFON 19-6
 Zaloga kraljfonlekkömm, em- izdelanih barv, posebna oröma za diščenje poda.
 PRODAJA NA DROBNO IN DEBELO.

Podpisani naznanja slav. občinstvu, da je odprl v Trstu, ul. Domen. Rossetti 35

Pekarno-slaščičarno
s prodajo moke
 prvih ogrskih mlinov, kakor tudi vina in finih tuzemskih in inozemskih likerjev, ter raznovrstnih sladčic.
 Postrežba na dom.
JAKOB JELEN — TRST.
 V dobroznani žganjarni
FERDINAND PEČENKO
 v ulici Miramar št. 1
 dobi se vedno
 prilstne pijače I. vrste, kakor n. pr. žganje, slivovec in brinjevec ::
 kakor tudi mrzle pijače
 frambois, tamarindi in šemade.

Tovarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v **SOLKANU** pri Gorici.
 Kanton Solominski str.
 Gorica, drž. koted., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu
 Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE:
 SOLKAN,
 TRST, via Caserma 4

ZALOGE:
 REKA, Via Pile 2
 SPLIT, nasvojev obali

Brz.: ZADRUGA - Trst
 Telef. št. 1631 laterurban
 Žago v Seteski (Bohinj)
 Letna produkcija
 K 1.000.000

RESTAVRACIJA

PASSEGIO SANT' ANDREA št. 36
Toči izvrstne pivo, vino i. vrste. Dobra kuhinja. Velika
dvorana in posebna soba za društva. F. Erjavac :: ALLA STELLA.

„AGLI ANTICHI CAMPI ELISI“ :: TRST**Igrače**

po najnižjih cenah.
Piazza Ponterosso 7.

Nezaslišno

600 komadov in žepna
ura samo K 5-50.

Krasna 36 ur iduća srebrna žepna
ura Anker-Remont s sekundnim
kazalcem in pozl. verižico, pism.

garancija za 3 leta, krasna krav. igla s imali-
brilantom, 1 moški ali ženski pozl. prstan, 1 gar-
nitura gumbov 3", zlato-doube, 6 šep. robocev, 1
eleg. nikelirano pero, 1 ogledalce, 72 peres, 1 krasen
album z najlepšimi slikami sveta in še 400 kom.
ki so doma neobhodno potrebni. Vse skupaj in
ura, ki je 2-krat toliko vredna, stane samo K 5-50

Pošiljajte po
povzetju. — **H SPINGARN, Krakovo 184**
Naštevilo zahvalnih pism na raspolago. — V
studiju, da biogo ne ugasja, se vrne denar.

Glavni zastopnik za Trst, Istro in Goriško.

Virgilio Gallico

TRST, via Giulia št. 17. — Telefon 1979.

Izvršuje vsakovrstna brušenja

Rodolfo Botteri

brusar, via Belvedere št. 26

Velika zaloga rezilnih predmetov, britev,

škarij, nožev vseh velikosti.

Vajenec, ki hodi po hišah, nosi devizo

z mojim imenom.

izborna in točno po nizkih cenah

Plemenske kokoši

najboljše zimske, nosilke (barve na izbero)
20 kom 5 mesecev starih, prosto na vsako
postajo Kron 30.—; 6 komadov K 9-50.
L. Altneu, Werschetz, Ogrsko.

Kaj je Légion?**Schnabl & Co Succ. -- Trst**

(Inženir G. Franc & J. Kraaz)

Urad: ulica Niccolò Machiavelli št. 32.

Skladišča: ulica Gioachino Rossini.

Naslov za naročnike:
„Universum“ — Trst.

Telefona:

urad: št. 14-09. — Skladišče: št. 61.

Prodajajo po zmernih cenah:

Sesalke za vino in vodo na transmisijo in na roko. Cevi vsake vrste za napeljavno
vedo, plina in paro. Pipe, garniturne in tehnični predmeti vsake vrste. Motorji, stroji
in kotli na paro. — Priporočajo svoj tehnični urad

za izdelovanje in oskrbljenje vsakovrstnih strojev za obrt.

— — — Oceniki zastopj. — — —

Fratelli Rauber:

Trst, ulica Carducci 14 (prej Torrente)

Zaloga ustrojenih koč.

Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specializirani

potrebščin za sedlarje.

IVAN KRŽE

Trst - Piazza S. Giovanni št. 1

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin
od lesa in pletenin. Škafov, brent,
čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in vsako-
vrstnih košev, jerbavev in metel ter mnogo drugih v
te stroko spadajo. — Priporočajo svojo trgo-
vsko predmetov. — vino s ku-
hinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje
emala, kositerja ali einka, nadalje pasamanterije,
kletke itd. — Za gostilničarje pipe, kroglice, zemljeno
in stekleno posodo za vino.

Mario Ferlin

sv. Mar. Magd. Zgornja št. P. 3

vogal ulice dell' Istria, blizu kol

dobi se VELIKA IZBERA KRAMENIJ, BARV, ŠP-

ŽEBLJEV, PETROLEJA,

Kreditni prašek za pitanje svinj, krav, konj, itd. loh

Dr. TRNKOVY-ja v Ljubljani. Prodaja na drobno in bel.

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

Restavracija**: Aurora :**

Trst, ul. Carducci št. 13.

DANES

torek, dne 30. novembra 1909

velika pozdravna

odhodnica

mnogoprijubljene umetniškega ensem-
bla International Orkester

Vstopnina prosta.

K poslovnemu večeru bo imel čast pri-
kazovati svojo umetnost gosp. profesor

MAXIM iz višje šole za magije v Parizu.

Jutri sredo 1. decembra

prvi nastop društva planjskih pevcev

„Die Almglocken“.

Na mnogobrojno udeležbo vabi udan

Josip Domines, restavrat.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga
vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV.

Karl Scherbitz

avtorizovani kamnoseški
mojster

Trst, ulica dell' Istria 574

vis-à-vis angl. pokopališča.

Delalnica in zaloga

spomenikov

in nagrobnih kamnov.

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

Lovrenc Rabitsch - Trst

avtorizovani tesarski mojster

ulica Giovanni Boccaccio št. 7, I. n.

Telefon 2452.

Podjetje za gradnjo mostov, zvonikov, lesenih sten, skladišč in vseh v tesarsko

stroko spadajočih del kakor izdelovanje in rušenje streh, tramovja, pda itd.

Posebnost

Dekorativna dela v lesu, kakor na primer: CHALETs,

VERANDE, STROPI, KOPALIŠČA itd. itd.

NOVA MESNICA

Trst, ulica Belvedere 40

Prodaja se goveje mesa

prve vrste, kakor tudi g-

— Vse po naj-

Udani G. Sovrano.

sko meso, najfineje telečje in jančje, kokoši, vampe in osoljeni

zmernejših cenah.

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

Tvornica --- dežnikov

PAOLO MINOLA

je preskrbljena ob

priliki preselitve na

Corso šte. 37

z raznovrstn. dežniki

od najnavadnejše do najfinejše vrste.

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

— — —

BERNHARDT-a

plinove motorne napeljave za zrnati premog, koks, rjavi koks in druga cena kuriva

Najcenejša gonilna moč sedanjosti. Gonilo brez dima, duha in nevarnosti. Za tovarne, mline, električne centrale in vsako drugo obrt. — Stroški za kurivo 0'8-2 konjske moči na uro.

■ C. kr. priv. Tovarna motorov in strojev za poljedelska in obrtna podjetja ■

G. Bernhardt's Söhne - Dunaj

XII.2. Schönbrunnerstrasse 173/E

Zastopnik: LEOPOLD WEISS, TRST, ul. dell'Acque 5.

Motori

na
petrolin (benzin), špirit in
plin ter
lokomobili
izdelkov
prve vrste

Prodajalnica oblek

ulica Giosuè
Carducci 32

J. Farchi,

ulica Giosuè
Carducci 32

s zalogo elegantnih oblek zadnje novosti
in elegantnega kroja. - CENE ZMERNE.

Izvršujejo se obleke po meri v lastni krojačnici.

ulica Giosuè Carducci št. 32, Trst

Zaloga moke prve vrste.

Aleks. Rupnik & Co - Trst

ulica Squero nuovo št. 11.

Zastopstva in glavna zaloga
najfinjših vrst pšenične moke in krmnih izdelkov

— poznatega valjčnega mlina —

VINKO MAJDIČ-a v Kranju

Brzjavi: Aleks. Rupnik — Trst.

Zaloga moke prve vrste

Giuseppe Waldner

Cene zmerne.
Telefon 1395

TRST - ulica Medla 3 - TRST

Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa.

Izbera vsakovrstnih obloženih in ostruženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.

Bogata izbira obložkov. - Lopate za pekárje.

Umetni zobje

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zusche

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Čevljarški mojster

Viktor Schenk

priporoč

svojo zalogo
: raznovrstnega :
obuvala

za gospe, gospode in otroke.

Prodaja najboljši biks

Fredin globin, cavalier.

Trst, Belvedere 32

ZALOGA OBUVALA

in lastna delavnica

Florijan Krainer

Trst, ul. Giovanni Bocaccio 4.

Velika zaloga moških, ženskih in otroških čevljev.

Poprave se izvršujejo točno, solidno in po zmernih cenah.

Iščemo gospodinje,

ki bi kupile dobro blago po nizki ceni. —

40 m. 5—12 m. dolgih, lepo izbranih ostankov, od posteljnih pregrinj, Zefira, tkanine po povzetju K 20—

poštine prosto. 140/200 cm rjuhe 1/2, duce K 11—

Neugajajoče blago se sprejme nazaj proti povračilu zneska.

Slovenska tkalnica J. V. Č. X. K.

Josef Vlach Červ. Hor. Kostelec — Kr.

konoško gorovje

Kislo zelje

repa s Kranjske

v vseh letnih dobah v zalogi

Josipa Dolčič, Trst

ulica Sorgente 7. - Telef. 1465.

Pekarni in slaščičarni**BIAGIO MADON, TRST**

ul. Ghega št. 7 in ul. Caserma št. 12

sta preskrbljeni s svejim kruhom 4-krat na dan, kakor tudi s slaščicami in sladkimi prepečenci prve vrste.

POSTREŽBA NA DOM

Zaloga izgotovljenih oblek in

manifakturnega blaga

Al Mondo

Preseljena iz Barriere št. 33

v ul. dell' Istria št. 8 (Sy. Jakob)

Velika izbira moških, deških in otroških oblek. Zaloga blaga za obleke po meri. Strajce

spolnje hlače, nogovice, pletenine, ovratniki

zapestniki, ovratnice itd. itd. v bogati izbiri.

Zaloga najboljših modrih, rumenih in belih jop za mehanike itd.

Specijaliteta: hlače za delavce.

Vse po najzmernejših cenah.

VELIKA ZALOGA

apnenega karbida

sodčki od 100 kg kron 25; 50 kg kron 26; zrnati kron 28 za 100 kg, te teže, embalaža zastoj.

PAOLO PATRIZI, TRST

ulica San Lazzaro št. 9

Jabolka

razpošilja v vsaki množini 100 kilo po Kron 16— do 22— iz kolodvora Litija in po povzetju

IVAN RAZBORSEK, Smartno pri Litiji.

: MIKUŠ :

aznanja slavnemu občinstvu, da je odprl poleg svoje pekarnice in

sladličarne na trgu S. Francesco 7 tudi **PRODAJALNICO SLANINE**

v kateri se dobijo razni salami, sir, mast, praške in graške gnjati ter

gorke dunajske in kranj. klobase.

Priporoča se za obilen obisk.

C. kr. priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà

Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilanoe

31. decembra 1908.

Zadružna glavnica (od kojih vplačano K 3.200.000) 8.000.000

Rezervni zakladi dobičkov 9.800.000

zaklad proti vpadanju vrednosti javnih efektov 1.498.547

Rezervni zaklad premij za zavarovanja 114.268.49

Zavarovanja na življenje v veljavi 31. decembra 1908 410.343.550

izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva (1838—1908) 640.371.656

Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih zavarovanja proti požaru, strelu, škodi valed razstrelb

komu kakor tudi prevozov po suhem in morju sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po razno

vrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačljive na življenja ali po smrti zavarovance, doto otrokom.

Aless. Giordani

Specijalist za zdravljenje kurjih oči, dipl. mran ranocelnik

Ambulat. Corso 23, I.

Ozdravi takoj navadna in zastarana kurja oča ter jih izdere na najnavadnejši način : brez vsake bolečine. Garantira ozdravljenje v meso rastočih nohtov. Reže nohte vsake debelosti. Na zahtevo pride tudi na dom.

— Ceno češko —

posteljno perje

5 kg novega puhanega perja K 9-60, boljšega K 12, belega puha K 18, K 24, snežnobelega puha K 30-36.

Posiljate pošiljke proste po povzetju. Dovoljena zamena ali vrzratna vzetej proti povračilu pošiljnine.

Benedikt SACHSEL, Lobes št. 183 pri Plznu, Češko.

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in na obrtni razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

zvršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino, likere, tropinovec, olje, slivovec, maraskin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam ceneke

Fran Abam

Trst, ulica S. Francesco 44

PATENT G. JESCH

N. 35851

Dimniki z ventilacijo proti upadanju dima

Tovarna G. JESCH — TEST —

ul. Mssa. d' Azeglio 3

Podruž. v Izoli

(Piazza del porto).

TRST, ul. Cavana 2

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

FRAN LAMPE

Prodaja svežega kruha 4-krat na dan. — Postrežba točna in na dom.

Zaščitna znamka: „SIDRO“

LINIMENT, CAPSICI Comp.

nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je splošno priznana kakor najizvrstnejše bolu-

blajujoče maslo pri prehlajenju itd. — Cena

80 stot., K 1-40 in K 2; dobiva se v vseh

lekarnah. Pri nakupovanju tega povsod pri-

ljubljenega domačega sredstva naj se jemlje

le originalne steklenice v skatljah s našo

zaščitno znamko: „SIDRO“ potem je kupo-

valec gotovo prejel originalni izdelek. —

Dr. Richter, lekarna pri Zlatem levu

v PRAGI

ELIZABETINA ULICA št. 5 (nova)

Dnevno razpošiljanje.

NOVO POGREBNO PODJETJE

H. STIBIEL in drug se je preselilo na

Corso 49 (Piazza Goldoni)

z bogato opremo za vsako-

vrstni pogreb. in prodajal-

nico mrtvaških predmetov in vsa-

kovrstnih vences iz umetnih cvetlic

erle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

Cement - Portland**„SALONA“**

Družbe „SPALATO“

Anonimno deln. društvo cementa Portland

SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vagon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

— Pisarna — Zaloga Cementa

ul. Carradori 16 Riva Grumula 2

Telefon 605. Telefon 23-30

Sredstvo za barvanje las

„Effektor“

od E. LITKE, zakonito zavarovano (brez črpanja) odlikovano zlato kolajno, dostojno krizom in častno diploma DUNAJ, PARIZ, LONDON, je za zdravje zjamčeno neškodljivo, barva trajno osivele in radekaste lase in brado, obrvi — ne da bi izgubile barvo pri umivanju oziroma v topli kopeli — črno temno-kostanjevo, svetlo-plavkasto in temno-plavkasto. Veliki karton 2 gl., za poskušnjo 1 gl. poštni omet 15 kr.

E. Link frizer, kosmetik in specialist za barvanje las.

DUNAJ, I., Spiegelgasse 19 (vis-à-vis Doroteum)

Barvanje las v posebnem kabinetu za gospo-
de in gospe. Električni aparat najnov. sistema

Mirodilnica:

v središču mesta Trsta, jako dobro upe-
ljana in popolnoma opremljena

se odda v najem

po jako zmerni ceni radi odpotovanja.
Naslov pove Inzeratni št. Edinosti
ulica G. Galatti 18 pod števil. 2175.

KAVA IN SUHO SADJE:

po vsakovrstnih cenah. — Vse kakovosti. — Naj-
večja točnost. Raspoložljiva DAVIDE VERULATTI, Trst
— tudi poštno zavojc ulica Barriera vecchia 4

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst - Via della Beccherie 22, vrata št. 13
Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene oblike in
divjalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sam na dom.

PRILIKA! PRILIKA! PRILIKA!

v prodajalnici izgotovljen. oblek in krojačnici

M. FARCHI, TRST

ulica Giacinto Gallina 8 (ex ul. Legna)
površnikov, paletot in hlač. - Najfineje
blago. — Cene čudovito nizke.

Pozor na naslov.

VSI ONI BOLNIKI

ki nimajo sile do jedi, oni,
ki trpe na slabi prebavi,
zapiranjih, zgaravit, na-
biranja premernih ki-
slin v želodcu, glavobola
in muč, odraščajo, ako pijejo
izvrstne želodčne
kapljice lekarne
sv. Cirila in Metoda
v Pazinu
tor postanejo zopet jaki
kot in sredi
Cena 6 steklenic K 2.60
" 12 " " 4.80

VSEM ONIM,

ki trpe na kašljanje, pljučno-
bolezni, slabosti in bleščel, priporočila se izdati
Olje od polenovke
pripravljeno z železom.

Isto je tako dobro sestavljeno, da ga zamore piti tudi naj-
slabši bolnik. — Cena steklenic: Kron 2. — Posebno pri-
poročljivo za male otroke, blede, slabokrne. — Vsa naved-
dana zdravila dobijo se samo v lekarni

sv. Cirila in Metoda v Pazinu

(ISTRA) ter se pošlje po postnem povzetju ali
pa proti preplačilu. — Navedilo za uporabo
je priloženo vsaki steklenici
Ista lekarna priporoča svoje leke kakor: švedske
kapljice po K 1 in 2, marlo proti kostobolju K 1.
Železnato Kina-Vino K 1.60 itd.

Antonio Alberti

Trst, ulica Ponzijska 665

Izdelovanje in barvanje kožuhovaline.

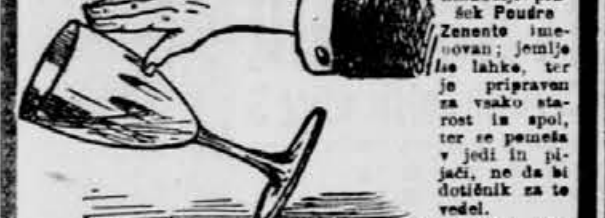
Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožu-
hovin. — Prevzema naročbe in vsako poprav-
ljanje. — Čisti in pere vsako vrsto kožuhovaline.

Pijanost

Peskušnja s Poudre-Zenento-m se dosežeje zastoj

Nagnjenje da opojnih pijač zamore se za vedno uničiti.

Sušnji pijanosti se sedaj lahko rešijo proti svoji lastni volji.

Imenit se je neškodljivo pra-
šek Poudre
Zenento ime-
novan; jemlje
se lahko, ter
je pripraven
za vsako sta-
nost in spot,
ter se pomeša
v jedi in pi-
javi, ne da bi
dostojnik za to
vedel.

Poudre-Zenento je najmočnejše kot neškodljivo sredstvo. Oni, ki imajo
pijanost, bodijo v družini ali v krogu znancev, naj ne sa-
meč sahtovam brezplačne poskušnje s Poudre-Zenentom.
Isti se pošlje v pisnu. — Doplačilo v nemškem jeziku.

POUDRE ZENENTO CO.

76, Wardour Street, London 271

Poštnica za pisma 25 skotin, za doplačilo 10 skotin.

Zahvala.

Vsem onim osebam, ki so z ljubeznivim in pijetoznim namenom
hotele na razen način počastiti spomin naše nepozabljive soproge in
matere

Engelhilde Laurič

izražamo ganjeni svojo iskreno zahvalo.

Sv. maša za našo ljubeznjivo ranjko se bo vršila v četrtek dne 23.
t. m. ob 10 uri predpoludne v cerkvi S. Maria Maggiore (Jezuiti).

TRST, dne 18. decembra 1909.

Žalujoča rodbina Laurič.

Vinarska in gospodar. zadruga
v Dornbergu pri Gorici

— ima na
— prodaj
mnoho tisoč hektolitrov najizbornejšega vina — med
tem tudi sladkega & la „prosekar“. — Na zahtevo se
služi z uzorci. 1947

Duje Ivanišević

zlatar in draguljar, Trst
ulica sv. Sebastiana št. 6
Prodaja zlatih in srebrnih ur, verižic, prstanov, uha-
nov in ovratnic za ženske. LASTNA DELAVNICA.
Sprejema popravila. Kupuje in zamenjuje staro robo.
Cene zmjerne. 2089

Razprodaja.

Samo na ta način

zamore se prihraniti

pri nakupu K 10 3.30

pri nakupu „ 20 6.60

pri nakupu „ 30 10.—

pri nakupu „ 40 13.33

itd., ako se kupi moške in ženske po-
trebščine v prodajalnici

Ala Flotta Americana

TRST, Piazza della Borsa, I,

ki razpošilja vsakovrstno blago vsled opustitve trgovine

s 33 1/3 % popustkom.

Ul. Medla
št. 27

Zaloga koruzne moke lastnega pridelka
in obloče.

Ul. Medla
št. 27

HIRSCH & Co. TRST

Mehanični mlin in žaga.

Obrtni zavod z gonilom na benzin 80 HP

Mlenje dišav, žita, kresnic, gumija itd.

Žaganje finega lesa za zgradbe in dog.

Telefon
22-70

Delavnica ameriškega pohištva za
moderno opremo pisaren.

Telefon
22-70

NAZNANILO.

V prodajalnicah manufakturnega blaga v Trstu, ulica Barriera 8 in ulica Nuova št. 36
od danes naprej je na prodaj

po najnižji ceni vse zimsko blago

in sicer: FUŠTANII beli in barvani, dobre vrste, od 40 stot. naprej. POKRIVALA barvane in
flanellate, po kron 2.30. PREŠITE po kron 5. FLANELASTE GARNJALA od 2 do 12 kron. VE-
LIKA IZBERA: maj, spodnjih hlač za moške, ženske in otroke. — Blago za moške, volneno
blago in ševit za gospe. Platno perilo, terliž, zavese, preproge in druga blago.

V prodajalnici Via Nuova 36 dobi se v veliki množini čevljev za moške, ženske in za
otroke, kakor tudi dežn kov vsake vrste.

Torej, ako hočete kaj po ceni kupiti, pojdite v trgovino manufakturnega blaga

Via Barriera 8 in Via Nuova 36

Preprodajalcem se daje popust

Najboljša češka tovarna.

Posteljno perje
po zmernih cenah.

1 kg sivnega dežnega
ogljenelega K 2.40, prama pol-
belega K 2.80; belega K 4, be-
lega puhastega K 5.10; 1 kg
najdneje. snežne belelega
ogljenelega K 4.40, K 8; 1 kg mehkega perja (puha) sivnega
K 6, 7; črnega belega K 10; najdnejeje pramega puha K 12
od 5 kilogramov naprej, poštnine prosto.

Narejene postelje.

iz gostotnega rdečega, modrega in belega ali rumenega
nankinga 1 per nica 180 cm dolga, 116 cm široka, skupno
z dvema 80 cm dolgimi in 58 cm širokimi zglavnici, na-
pejena z novimi svilin, trpežna in puhastim perjem
K 16; palpuhaste K 10, puhaste K 24. — POKR-
MEZNE PERNICE K 10, 12, 14 in 16; zglavnica K 3, 3.50
in 4. — Posteljave po postnem povzetju od K 12 naprej po-
stane prosto. Tudi se sme zamenjati ali vrniti. Za kar ne
ugaja se pošlje denar nazaj. — Obširni ceniki gostonj.
S. BENISCH v Deschenitz št. 765 Sumava Čechy

Zobni ambulatorij

Dr. Aleks. Martinelli

čigar sotrudič C. COSCIANICH je bil
odlikovan na mednarodni pariški razstavi 1909
z Grand Prix in zlato kolajno

9.—1. 3.—7.

Trst, ul. Barriera vecchia 33

II. nad. — Cene zmjerne.

Pohištvo

iz bambusa, iz indijske tr-
stike in iz vrbovlja.

: Prikladna božična in :
novoletna : darila.

HENRIK PREUER

Trst, Via Nuova št. 22, Trst

Henrik Cerkvenik

prodajalnica izdelanega perila, mod za gospode itd.

Trst, Passo S. Giovanni 2 (nasproti Novim obokom).

VELIKA IZBERA

moških srajc, ovratnikov, zapustnikov, ovratnic, maj
spodnjih hlač, nogavic, rokavic, robcev, naravnih,
pasov, dežnikov, palic itd.

Izdeluje se moško perilo po meri.

Blago trpežno. — Cene zmjerne.

Giulio Reddersen

TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23

TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati,

Modeli, umetne roke in noge, bergije,

klini pasi, elastični pasi in nogovice,

elektroterapične priprave, aparati za

inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdrav-

ljenje. Potrebščine in gumi in neopredelne

blaga.

Veliko iznena-

denje!

75.000 parov čevljev

4 pari čevljev za 9 K

Radi denarnih težav naših velikih tovarn
sem dobil nalog razprodati veliko množino
čevljev zelo p.d ceno izdelovanja. Zato
prodajam vsakomur 2 para za dame in 2
para za gospe, za vezati iz rujava ali
črnega usnja, galoširane s kajico, močno
bitimi podplati, veleelegantne, najnovejša
moda, poljubna številka, vse 4 pare le za

9 kron. Pošilja se proti povzetju.

Centralna eksportna hiša čevljev J.

GELB, Novi Sandec št. 2.

Kar ne ugaja se zamenja ali pa vrne denar.

Rabite za streho vaših hiš.

Glavno zastopstvo in zaloga V. JANAH in drug, Trst, Via Savità 25

NB. V zalogi se nahajajo primerna božična in novolet. darila, kakor

1 komad	platna Konsum	15 metr.	za	K	8—
1 komad	"	"	"	23	" K 12—

Lepi ostanki forštanja in volne se oddajo 20% pod nav. ceno. Na željo se pošljejo vzorci na dom.

voda zamoreta mnogo lažje do drobnih kamenčkov, ki se nabijajo v zemlji in zato tudi lažje razpadajo. Posebno ugodno pa služi na tako obdelanem polju zimski mraz. Kamenje in tudi prst se napijeta vode. Znano je, da zavzema voda pri 4° C najmanj prostora. Čim pa voda v kamenju in v zemlji po zimi zmrzne, se led razširja in pri tem razstaja kamenje, prst pa zrahlja. S tem se odpirajo rastlinskim koreninam nove redilne snovi in zemlja postaja rodovitnejša. Zato bomo s prezimskim oranjem ne samo zemljo rahljali, marveč tudi dajali rastlinam nove snovi za življenje.

Sadjarstvo. Najboljši čas za zasadjanje sadnega drevja je pač jesen in zima. Čim prej je prišlo drevo v zemljo, tem boljše vseva. Zato moramo čimprej pripraviti potrebne jame za sadno drevje. Žal, da se vidi pri nas, da kmetovalec napravi jamo, ki ni dosti večja od klobuka. V taki jami sadno drevje ne more vseprijeti. Najbolj primerne so okrogle 1 in pol do 2 m široke in 60 do 70 cm globoke jame; deti moramo vrhno živo zemljo na eno stran, spodnjo mrtvo zemljo pa na drugo stran. Bolj globoke jame nego 70 cm se priporoča le za hrške, orehe, breskve, mandlje in oreh. Nasprotno zadostuje za jablane, češnje in alve tudi globočina 50 cm. Ta drevesa napravljajo namreč svoje korenine bolj pri vrhu, prva pa bolj v globlini. Čim širša je drevesna jama, tem boljša je. Kedar drevesce zasajamo, deti moramo na dno zaliti, ki je bila prej na vrhu, in še-le na to zemljo iz dna.

BRZOJAVNE VESTI.

Bolgarska carska dvojica na Dunaju.

DUNAJ 18. Bolgarski car Ferdinand in carica Eleonora, ki sta bila v Brunšviku na ženskih vojvodevladav, sta danes jutraj na povledku v Sofii dospela semkaj.

Khuen-Hedervary pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 18. Ogr. biro poroča z Dunaja: Avdijsenca Khuen-Hedervaryja pri cesarju je trajala 1 in pol uro. Do odločitve ni prišlo. Iz cesarske palače se je Khuen-Hedervary odpeljal v hotel, kjer se je posvetoval z Lukacsom. Tajni svetnik Lukacs je bil pri cesarju v tričetrturi avdijsenca ob 1 uri pop. Po tej avdijsenki je rkel Lukacs, da si je vladar pridržal odločitev v vsakem pogledu. Opa državnika Lukacs in Khuen-Hedervary sta ob 5. uri pop. odpotovala v Budimpešto.

Srbski vojni minister umaknil demisijo.

BELIGRAD 18. Vlada demisije vojnega ministra Marinovića je nastala delna minister, kriza, ki je bila povzročena na način, da je po kavalu Marinoviću umaknil svojo demisijo, potem ko mu je vlada obljubila izredni kredit 6 in pol mil. dinarjev.

Italijanska zbornica.

RIM 18. Na današnji seji je ministerstvo predsednik Sonnino podal vladno izjavo. — Enako izjavo je podal tudi v senatu.

Belgijski kralj Leopold.

BRUSELJ 18. Truplo kraljevo so danes predpoludne položili v krsto. Zvečer ob 8. uri prepeljejo krsto v slovesnem sprevodu iz palače palače v gradu Leskeu v mestno palačo. Truplo ne bo izloženo javno. Pogreb se bo vršil v sredo ob 11. uri predp.

Kazenska razprava proti bančnim roparjem na Reki. — Dva roparja obsojena.

REKA 18. Danes se je vršila kazenska razprava proti bančnim roparjem. Porotniki so spoznali obtožbeno Svirskega in Kišinevkega krivim, tretjega Krivicekega nekrivim. Šošče je obsodilo Svirskega na doživetno, Kišinevkega na 15-letno ječo. Krivicki je bil oproščen.

TURČIJA.

KAIRO 18. — Včeraj je naglo umrl maršal Edhem paša, eden turških poveljnikov v grško-turški vojni.

Državni zbor.

DUNAJ 18. Posl. Stanek je svoj govor končal ob 6. uri jutraj, naka je bila nujnost odklonjena.

Posl. Dürich je utemeljeval svoj nujni predlog glede spremembe poslovnika ter je protestiral proti umešavanju galerije. Rekel je, da predlog dr. Kramarja dokazuje, da reano mislijo na delovanje zbornice.

DUNAJ 18. (Ob 1. uri pop.) Poslanec Dürich govori dalje.

DUNAJ 18. Posl. Dürich je tekom svojega govora umaknil svoj nujni predlog, naka so bili umaknjeni vsi nujni predlogi v prilog nujnemu predlogu Kramarja. — Poslanec Kramar je utemeljeval nujnost predloga.

Predlog dr. Kramarja, se glasi: Zbornica skleni: Naslednji načrt zakona se ustavno odobri: S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora odredim tako:

Člen 1. Zakon z dne 12. maja 1873, drž. zakona, št. 94, se izpopolni z naslednjo določbo:

§ 17. a). Predsednik poslanske zbornice ima v vsakem slučaju pravico, da vse potrebno ukrene, kar more zagotoviti redno parlamentarno delo proti vsakemu motenju in

vsaki zlorabi poslovnika, zborničnih pravie in prostosti.

Predsednik je osobito pooblaščen, razveljaviti, izdati provizorične predpise o uporabi parlamentarnega poslovnika in v sili odrediti, da se poslanci izključijo k večjem iz treh sej.

Člen II. Veljavnost tega zakona, ki stopi v veljavo z dnem razglasitve, se omeji na sedem mesecev.

Zbornica je priznala nujnost predlogom glede reforme poslovnika s 315 proti 91 glasom. (Živahna pohvala, protesti pri čeških radikalcih).

V debato o nujnosti predloga radi premembe državnozbornskega poslovnika je posegel tudi ministerstvo predsednik Bienerth, ki je poudarjal nujno potrebo reforme poslovnika in izjavil da je jako razveseljivo, ker je prišla inicijativa za to reformo iz poslanske zbornice same.

Izjavil je, da bo vlada med prvimi, ki se bo veselila, ako pride do uresničenja reforme poslovnika. Vlada da stori vse, kar bi utegnilo pospešiti to reformo. Izrazil je ob enem nado, da nastopi z uveljavljenjem novega poslovnika tudi nova doba, ko se začne delovanje z združenimi močmi v blagor države in prebivalstva. On da izraža od strani vlade zato svoje najiskrenejše želje.

Seja je trajala ob 5.30 dalje. V debato o nujnosti je posegel tudi posl. Conci, ki je izjavil, da bo po nameravani reformi poslovnika malim skupinam onemogočeno uporabljati orožje, ki se je marsikrat pokazalo kakor uspešno, ki je pa bilo naperjeno ne le proti vsakokratni večini, ampak tudi proti parlamentu samemu in je ugroževalo parlament sam. Mi smo danes postavljeni pred alternativo, da pritrdimo predloženi omejitvi parlamentarnih pravic malih strank, ali pa da se odpovemo parlamentu. Mi polagamo preveliko važnost ohranitvi parlamenta in ustavnim odnošajem, kakor da bi mogli dvomiti le en trenutek, da sklenemo pridružiti se poti, ki je edina rešitev našega doslej brezupnega parlamentarnega položaja, namreč neobhodno potrebni pramembi poslovnega reda. Mi bomo glasovali toliko za nujnost, kolikor za meritum predloga. Govornik je izrazil nado, da dobe Italijani pod vlado novega poslovnega reda ital. vsehčilišče.

V debato so potem še posegli poslanci: Redlich, Weidenhofer, Iro, dr. Adler, Wolf, Miklas, Hormuzaki, Lewicki, Choc.

Generalnim govornikom sta bila izvoljena dr. Stranek contra in Glominski pro.

Po sklepem govora posl. Kreka in Udržala je predsednik na predlog posl. Trylowkega in Wofa odredil poimenano glasovanje. Predsednik je potem objavil že omenjeno glasovanje.

Zakon vsprejet

DUNAJ 19. Zbornica je v vseh čitanih vnaprejšnjem zakonu glede spremembe poslovnega reda po predlogu posl. Kramarja. Dodaten predlog posl. Weidenhoferja glede določitve nemškega jezika kakor razpravnega jezika je bil v poimenanem glasovanju odklonjen. Seja, ki je trajala 86 ur, je bila zaključena ob 1 uri po noči ob živahni pohvali.

Listnica uredništva.

„Slovenka“, ki opisuje, kako je neki zdravnik ravnal z njeno hčerko, prosimo, naj se zgleda v našem uredništvu.

MALI OGLASI: je računalo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Gospodična ki govori slovenski, italijanski in nekoliko nemški, želi stopiti v službo kot prodajalka ali blagajničarka. Prijazne ponudbe pod „USTANAK“ na „Ina. odd. Edinosti“.

V najem se odda eno meblirano sobo z 2 posteljama v ulici Vespucci št. 1, III. nadstropje. 2260

Proda se tehnična decimal. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 2260

Osmica Vitez Fran na Greti št. 184 pri Pogorelcu prodaja domače vino po 36 nvč. liter. za družino po 32. 2664

Odda se mala sobica za 9 K na mesec, ulica Gaspare Gozzi št. 3, II. nadstropje vrata št. 5. 2269

Pozor Slovenci! V gostilni ulica Belvedere št. 37, prodajajo se izvrstna vipavska vina bele in črne po zmerni ceni. Priporočujeta se s spoštovanjem Ivan Rustja in Vekoslav Rebek. 2265

Lepega mrjasca za plemo priporoča F. Kante pri av. M. Magd. zgor. št. 172. (2257)

Prodajo vina je odprl na Trgu Lipsa št. 2 in se priporoča s spoštovanjem Filip Vidmar. 2258

Ernesto Gattolini

TRST, ulica Nuova 45 I. nad.

Trgov. in obrt. komisij v kupoprodaji zemljišč, nepremičnin, gostiln, pivovarne, vinotocov, žganjare in vsake male obrtnije, kakor tudi najemodaj javnih lokalov, dvorcev, stanovanj, skladišč in hlevov.

Zastopstvo tu- in inozemskih tvrdk.

SLOVANSKA KNJIGARNA: JOSIP GORENJEK - TRST
IN TRGOVINA PAPIRJA: **JOSIP GORENJEK - TRST**

ULICA VALDIRIVO ŠT. 40 (KRAJ KAVARNE NEW-YORK)

SVOJI K SVOJIM!

priporoča svojo bogato zalogo božičnih in novoletnih razglednic, nakita za božično drevesce in sveče, kakor tudi bengallskih užigalic. Istotam se dobe razni prikladni darovi za male in odrasle, n. pr. knjige, slikovnice, tukove živali, slikovnice za silkanje, raznovrstne barve za otroke itd. Razne leposlovne knjige, poezije elegantno vezane, krasni okvirji za slike in albumi za razglednice in slike. Vseh vrst pisemski papir v skatljah itd. Vseprejemajo se naročila in se ista najtlačneje izvršujejo. Krasni nakiti za božična drevesca se morejo naročiti s približno naznačeno ceno za cel sortiment od Kron 3-50 naprej. Skatljice finih sveč po 30 do 50 vinarjev. Ogled božičnega drevesca in bogatega nakita vsakemu dovoljen, brez da bi moral kaj kupiti.

Za obilen obisk se priporoča udani

JOSIP GORENJEK.

Zahtevajte cenik zastoj in pošt. prosto.

SVOJI K SVOJIM!

Skladišče vipavskega vina se odpre 21. t. m. v ulici Paduina št. 8. — Slavnemu občinstvu, posebno gostilničarjem se priporoča za mnogobrojni obisk. 2161

Išče se nabiralec oznanil za mesečni list. — Ponudbe pod „Nabiralec“ na Edinost. 2161

V najem se odda stanovanje s sobo, sobico, kuhinjo in kletjo. Bole-Rojan št. 242. 2197

Mladenič slovenske narodnosti išče službo pri kakih slovenskih trgovini ali kaj drugega za slugo. Govori tudi nemški in nekoliko italijanski. Ponudbe pod „Mladenič“ na Inzeratni oddelk Edinosti. 2195

Pekarna na predaj ali v najem, tudi na poskušnjo. Naslov pove Edinost pod št. 2202. 2202

Restavracija stara, dobrodoša — v Ljubljani, se izvrševanju gostilničarju odda v najem. — Prijazne ponudbe se prosijo na Poštali predal 3 Ljubljana. 2086

Hrvatski vrtnar z dolgoletno prakso z dobrimi spricvali išče takoj službo v Trstu, ali zunaj Trsta. Pojasnila daje Inzeratni oddelk Edinosti. 1280

Slovenci in Mestjani! Dolžnost je vsa, da se poslužujete le v slovenski brivnici v ulici Sette Fontane 13, za kar se vam toplo priporoča udani Anton Novak — Svojim k svojim! 2057

Vinorejci! Trte cepilne I. vrste, raznih zlatih vrst, na raznih podlogah, strogo sortiranih, po nizkih cenah, enako tudi bilje se dobijo edino pri tvrdki Forčić in dr. v Komnu. 2186

Franc Bandel iz Svinega (občina Šmarje) Toči belo vipavsko vino v ulici Veduta Romana št. 26, in sicer po 32 nvč., na dom po 28. 2183

Osmica v ulici Panorama v Škorklji toči pristni istrski teran lastnega pridelka iz vinogradov, katere poseduje v Istri točitelj vina; po najnižji ceni: 64 vinarjev. Za obilen obisk se priporoča Vinko Lovrenčič hšt. 37. 2181

Naznanjam slavnemu občinstvu, da imam v moji prodajalnici
v ulici San Giovanni št. 8
o priliki BOŽIČNIH PRAZNIKOV
veliko zalogo orehov, češpelj, cibib, rujavega sladkorja itd. itd.
Priporoča se udani
RUDOLF GODNIG.

POZOR! Nova slovenska manufakturna trgovina v GORICI
Ivančič in Kurinčič

nadškofjska ulica št. 5 (nasproti škofije) v Gorici priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi VELIKO ZALOGO v to stroko spadajočega raznovrstn. blaga po najnižjih cenah. — CENE STALNE. — Postrežba domača, poštena in točna. Vzorci se na željo, proti vrnitvi pošiljajo poštne preste vsakemu na dom.

Terezija Markon
naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzela na lasten račun
- Gostilno „Alla Ghiacciaia“
Trst, Piazza S. Caterina št. 2.
Prostor je popolnoma na novo opremljen. Abolirana je postrežba natakarič. Točijo se izvrstna dalmatinska, furianska, istrska in vipavska vina ter i. vrste pivo. Posebna pažnja se obrača kuhinji. Jedi so zabeljene s naravnim maslom iz Kanala (pri Gorici). Sprejme se naročnine kosil. — CENE ZMERNE. — POSTREŽBA TOČNA.
Govori se slovensko. Govori se slovensho.

Hrvat.-sloven. papirnica Stjepana Turina, Trst
TRST, ulica Sv. Sebastijana št. 6.
Bogato urejeno skladišče vsakovrstnih najmodernejših pisarniških potrebščin za urade, trgovske pisarne, šole, občine, denarne zavode, župne urade, gospodarske zadruge itd. Največi izbor najlepših razglednic in vizitnic. — Cene zmerne. Svoji k svojim!
Postrežba točna. — Zunanje naročbe se izvršujejo isti dan.

Išče se
najemnika

za grofa MARENZIJA zemljišče in vinograd na Greti z lepim stanovanjem. Zglasiti se je v grofa Marenzijeve hiši v Trstu, via dei Rettori št. 1, II. nadstropje.

Andrej Jejčić toči belo vipavsko vino po 32 nvč. liter v ulici Coroneo 29. Po dogovoru nižje cene. 2099

Zaloga krompirja, zelja, česna, čebule in sladke repe, August Zolija, Trst, ulica dell' Olmo št. 12. (2001)

Hrvat absolviran pravnik, vešč slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, daktilograf, izborni delavec, išče primerne službe za jutro. Ponudbe je poslati upravnistvu „Edinosti“. 2079

Glasovir in vijolino poučuje privatno učiteljski abiturijent. Sprejme tudi službo vzgojitelja. Srečko Karmar, Trst, ulica Ruggero Manna 3, pri družini Rankelj. 2135

Gostilničar Kulot „Pri treh prijateljih“ v Gorici, ulica Caserma št. 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvrstnim vinom. 1322

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Vzdramate se! „Slava klič Slovence na delo“. — Krasno izdelane razglednice. Založil in razpošilja Rudolf Može. Trst, via Scalatina št. 1. 201

Josip Stolf mizararski mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizararska dela.

Kedor hoče za novo leto slike imeti, naj se pusti takoj fotografovati pri Antonu Jerkiču, Trst — Poste 10 — Gorica — Gosposka ulica 7. — Cene primerne krasnemu izdelku zmerni. 2129

Proda se hiša, obstoječa iz 5 prostorov. — Oglasi se je trgovini pri Vincenzu Zega, ulica Montorsino št. 80, Rojan. 2193

Pravi in pristni

najboljši za čiščenje in
: : krepuje krvi : :

SIRUP PAGLIANO

tyrdke prof. Ernesto Pagliano, Neapelj (lastna hiša) Calata San Marco 4.

Nas Sirup Pagliano se prodaja v boljših lekarnah monarhije. Isti je izdelan strogo po originalnem receptu iznajditelja pok. prof. Pagliano. Naznanjamo da nimamo nikake skupnosti z ravno tako imenovanimi tvrdkami, ter opozarjamo in svarimo p. n. odjemalce na škodljive ponaredbe, ki krožijo nekaznovane, ter se

skušajo prodajati z raznovrstnimi sredstvi reklame. Vsled večje garancije, da se dobi pristno znamko, ki se razlikuje od drugih te vrste, svetujemo, da se obrne vsakdo direktno v Neapelj ali pa k glavni zalogi

MARIO LANG, lekarnar - Trst.

zaloga tu- in inozem. vin, spirita, likerje-
in razprodaja na debelo in drobno

Jakob Perhanc, Trst

Via delle Acque 6, nasproti Caffè Centrale
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih do-
metnih italijanskih in avstro-ogorskih vin. Bordeaux
Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. Rum
konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinove
slivovce in brinjevece. Izdelki I. vrste, došli iz do-
stojnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Raz-
pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in
franke. — Razprodaja od pol litra naprej.

Nova prodajalna zlatarja - urarja

Alessandro Zamaro, Trst

Corso šte. 23

BOGATA IZBERA prstanov, uhanov z
demanti ali brilanti in brez istih.

Veržice, priveski, zapestnice, zlato in sre-
brne ure, stenske ure itd. itd.

Popravlja, vkupuje in zamenjuje. Izvršuje
tudi vsakovrstne rezbarije.

Cene zmerne. Cene zmerne.

Civilna in vojaška krojačnica

FRANC NEDVED

Trst, ul. Belvedere 26 pritrilje

izdeluje vsako naročilo po meri po današnjem
sistemu in modernem kroju. Zaloga angleškega
in tuzemskega blaga in uniform za vojake,
uradnike, polic. in fin. straže ter železničarje.

Cene zmerne.

Posteljina : mokrota.

Popolno odpravljanje zamašeno. Brezplačno
na navodila. Naznaniti je starost in spol.
Mnogo zahvalnih pism na razpolago. —
Zdravniško priporočeno.

Institut „SANITAS“

Velburg P. 345. — Bavarsko.

!! Poziv za noveletna voščila !!

Prosimo vse naše cenj. inserente
naročnike, čitatelje in sploh
vse one osebe, ki želijo uvr-
stiti v našem listu „NOVO-
LETNO VOŠČILO“ za dan no-
vega leta, naj se pravočasno
podpisane, ker prekasne
naročbe ne bomo sprejeli, ako
ne bomo imeli prostora v listu.
Inseratni odd. „Edinosti“.

**Podpirajte družbo sv.
Cirila in Metoda.**

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu,
da e kupil dobroznano gosti

„Pri Detelji“ (Al Trifoglio)

ulica Belvedere št. 7

kjer toči najizvrstnejša črna in bela dalmat.
vina, istrski refošk, belo vipavsko in vedno
sveže pivo. — Postreže tudi ob vsaki uri
z mrzlimi in gorkimi jedili.
Postrežba točna. Cene zmerne. — Za obilen
obisk se priporoča udani Anton Vidaković.

Važno naznanilo.

Odgovor na vsako važno vpra-
šanje, posebno v slučajih bole-
zni, da bi vsakdo, ki pošlje šest kron v
priporočnem pismu ali po pošti
nakazil profesorju PIETRO
D'AMICO, ulica Solferino
13, Bologna.

Enrico da Chicchio

urar

Trst, ul. Stadlon 35

Poprave po zmernih ce-
nah z ooletnim jamstvom
in prodajo vsakovrst. ur.

Specijaliteta:

„ZENIT-OMEGA“.

Angelo Cantoni, ulica Rojano šte. 2

(hiša Tuzzi) bogato založena

prodajalnica manufaktur. blaga

in drobnih predmetov s bogato izbero blaga za ZIMSKO sezono

Velika izbora: perila, srajc, ovratnikov, ovratnic
in nogovic po najzmernejših cenah.

Pohištvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malcanon

:: AUSTRO-AMERICANA ::

brza zveza z Ameriko.

TRST-NEW-YORK

„OCEANIA“ dne 1. januarja 1909.

Potne cene: III. razred K 190 do 205; II.

razr. od K 250 naprej; I. razr. od K 350
naprej.

V prevoznih ceni III. razr. uračunjena je hrana in prenočišče v TRSTU, pred odhodom
parobroda. — V vseh cenah uračunjena je obilna hrana.

Največji komfort. — Električna razsvetljava in ventilacija. — Narodna kuhinja.

Za informacije o prodaji prevoznih listov I, II. in III. razreda toliko za Ameriko
kolikor za Patras, Palermo, Napoli, Cadix in Lax Palmas obrniti se je na „Urad za potnike
v Trstu“, ulica Molina piccolo št. 2, za tovor in blago pa pri G. TARABOCHIA & C. o,
Trst, ulica Ponterosso št. 3, I. nad.

Trst-Buenos-Ayres

„FRANCESCA“ dne 23. decembra 1909
iz Trsta v Buenos-Ayres, ter se ustavi med-
potoma v Cadix-u, Las Palmas, Santos, Monte-
— video in Rio de Janeiro. —

Potne cene:

III. razr. K 160; II. razr. od K 600
naprej; I. razr. od K 800 naprej.

Fondo Coroneo.

Fondo Coroneo.

Traberjev anatomični in patalog. muzej

Razstava ljudskih bolezni in pokončevanje istih.

Ljudska znanstvena predavanja se vrše ob 10., 11., 12, 4, 6. in 8. uri.

V petek samo za ženske. Katalogi v sloven. jeziku.

Vstopnina 40 stotink. Vojaki do narednika 20 stotink.

Predno nakupite pohištvo, blagovolite obiskati

zalogo pohištva Angelo Palma

TRST, ulica Giosuè Curdacci 20, kjer najdete solid. blago

po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in
prejemnih sob, posebne olajšave. novoporočencem :::

Popust od 30 do 40 %

Kovinske ure K 3 — napr.
srebrne „ 6 — „
zlate „ 19 — „
Budilke „ 2 — „
Stenske „ 5 — „
Regulatorji z nih. „ 18 — „

Zlati uhani od K 3 — napr.
z dem. „ 8 — „
Zlati prstani „ 4 — „
z dem. „ 6 — „
Zlate Broche „ 6 — „
Zlate zapestn. „ 20 — „

Zlate in srebrne veržice in priveski za moške in ženske

Bogomil Pino, urar

ul. Vinc. Bellini 13 (nasproti sv. Antona novega)

V novem kino-
matografu

„ORFEO“

Trst, via Piazza Piccola (za magistratno palačo, Trst.

od 19. do torka 21. decembra

Veleinteresanten program.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST**žgalnica kave**

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

Ces. in kr. priv.

Avstrijski kreditni zavod

za trgovino in obrt

(ustanovljen leta 1855). — (Glavnica in
rezerva 185.000.000 kron).

Podružnica v TRSTU

Piazza Nuova št. 2 (lastno poslojje)

sprejme v svoje

jeklene varnostne celice

Izdelane od svetovne trdke Arnheim v Berlinu
zajemljene proti požaru in vlom, pohrane
in upravljanje vrednot, kakor tudi samo po-
hrano zaprtih zavojev, ter da v dotičnih jeklenih
celicah v najem

:: varnostne shrambe (safes) ::

različnih velikosti, v katerih se lahko shranijo vr-
nostni papirji, listine, dragulji itd.
(Varnostne celice ne more nihče drugi odpreti
kakor stranke vzajemno z banko.

Podružnica Kreditnega zavoda sprejema

hranilne vloge na knjižicah

in jih obrestuje do nadaljnega obvestila

po 3 3/4 %

Rentni davek plača direktno zavod.

Bavi se tudi z vsimi bankovnimi posli, ter
zavarovanjem proti zgubam na žrebanju.

J. Galperti - Trst

ulica Barriera vecchia št. 13.

Zaloga domačega in inozem. sukna za moške obleke.

POPOLNA IZBERA

perila, volnenine, platna, maj, srajc, ovratnikov, zapestnic,
ovratnic, perala, belista, celija, cvrtov iz volne in
bombaža, vsakovrstnih nogavic in žepnih rut.

Izbira raznih otrobnarj. Posebnosti za krojače.

Sprejemajo se naročila po meri.

Nova prodajalnica

kuhinjskih potrebščin

košev, stolic, stekla, lesenih predmetov,
svetiljk, žlic, vilic, kozarcev in butelj
za krčmarje. Jos. Adamich, Trst

ulica Giulia vogal ulice Kandler št. 10.

Izvoz jajc, čajne-
ga, kakor tudi na-
vadnega masla. ::

Postrežba na dom.

Luigi Musico

TRST, VIA SAN MAURIZIO 9

Postrežba na dom.

Štajerskih in tur-
lanskih kokoši in
razne divjačine. ::

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove

(vagal Torrente) | Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke
kostumi za otroke. Povrtniki, močne jope, kofuži in
cernih paletov. Obleke za dom in delo. Delavske
obleke. Tirolski liden. Nespremočljivi plašči (pristni
sagleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih
tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši
modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Giuseppe Grisi

Uvoz in izvoz jajc in perutnine

— Izključna prodaja perutnine —

Trst - ulica Campanile št. 15

vis-à-vis Alberti

O priliki Binkoštnih praznikov veliki dohodi
kokoši. Specijaliteta: letošnji piščanec
za pečenje in praženje. Poulards, gosli
(stare tri leta), kakor tudi PURANI.